

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy óra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 28 korona.
Egy óra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-hasabos pénti sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 filler.

Nyitási díj 40 filler.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1901.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Kedd, április 23.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezércikk: Sikertelen törekvések.
A képviselőház ülése.
A trónörökös beszéde és a király.
Advocat.
A román zsinat.
Egy betegsegélyező-pénztár panamája.
Vilmos-galéria.
Katonaszabadtó őrmester.
Kik a gyujtogatók?
Tárca: A bizonyítvány. Irta: Murai Károly.
Csarnok: A west-pointi kadét. Irta: Szebenyi József.

Sikertelen törekvések.

Budapest, április 22.

(k. sz.) Nagy nekibuzdulással fessegettek az Adria-javaslatot az ellenzékiek, legkivált a néppárt és az Ugron-párt. Ugyan mi céljuk lehetett vele, hogy olyan erősen nekifeküdtek ennek a kérdésnek, mintha nemcsak keresnék benne a kormánynak valamely turpisságát, hanem mintha — már meg is találták volna. Akik mélyebben belelátanak a pártok életébe, nagyon jól tudják a szörnyűséges felbuzdulásnak okát. Nem volt ennek az oka semmi más, mint az, hogy szüksége volna az ellenzéknek valami — választási botránnyal. Hiszen eddig minden választásra volt ilyen, a minnek a fölemlítésével azután a programbeszédet mondó ellenzéki jelöltek ugyancsak tűzbe hozhaták a választók hiszékeny részének lelkét, alaposan rábizonyítván a kormányra,

hogy — eladta a hazát. Most is kerestek hát valami olyas dolgot, amit szelvényben és általánosságban föl lehetne a választási harc hevében, mint jól beváló ellenzéki, népies agitáló szert a kormány ellen.

Széjjelnéztek és kerestek hát az ellenzéki urak a politika mezején a pirosszínű pipacsok után, hogy azokat odanyujtván hivatkozzák, őket a kormány ellen feltűzessék. Csakhogy meglepetve vették észre, hogy bizony alig akad, sőt nincs is olyan komoly ok, amit a választási agitáció hullámaiba belevetve — mentőszájkának lehetne fölhasználni, hogy bizonyos e hullámok közepett vergődő ellenzéki urak szárazra meneküljenek, illetve mandátumhoz jussanak. Mert ugyan miben is támadhatnák a Széll-kormányt: hiszen a belügyek minden vonalán rendet teremtett, nemcsak a szabadelvűpárti, de az ellenzéki közvéleménynek is legnagyobb elismerését aratva ezzel; az „átkos közügyek“ pedig szintén nem olyanok ma, hogy abból a szélsőbéli használható és ártalmatlan fegyvert kovácsolhasson a kormány ellen. Hiszen az osztrák Reichsrath működik, maga a kiegyezés dolgában pedig az az álláspont van jelenleg törvénybe iktatva, hogy tisztán rajtunk áll, vajjon fentartjuk-e a közösséget, vagy önálló vámterületre lépünk-e majd akkor, amikor e kérdések ismét aktuálisokká válnak. A kvóta se emelkedett újra, hanem marad a régi, és a panaszra vágyó el-

lenzéknek még csak azt se hagyta meg a sors, hogy új ágyukra kelljen fizetni az idén.

Ime, sehol semmi választási agitációs jelszó az ellenzéknek nem kínálkozik. Mit tegyen? Mert agitálás és vádaskodás nélkül szerinte nem lehet választást csinálni.

Ezért néztek hát szét, és kutattak az ellenzékiek „legalább valami“ után, és ezért vetették rá magukat jobbnak híján az Adria javaslatra, hogy ebből kovácsolják majd ki a maguk részére az agitálásra és izgatásra szükséges fegyvert.

De most már mindenki látja és tudja, hogy ez a törekvés alaposan csütörtököt mondott, az Adriából sehogyan sem lehetett egy a kormány ellen felhasználható fegyvert csinálni, bármilyen nagy és jobb ügyhöz méltó buzgóságot is fejtettek ki egyesek e téren.

Lehet, sőt nagyon valószínű, hogy — közeledtével a választásoknak — most majd máshonnan igyekeznek az ellenzék előkaparítani a fegyvert, melynek olyan nagy szükségét érzi. Sőt az is meglehet, hogy megtalálja; de bizonyos, hogy sikert ilyen fegyverekkel elérni nem fog.

POLITIKAI HIREK.

Az Adria és az ellenzék. Hogy Rakovszky mily indokolatlanul folytatja a hadakozást az Adria szerződés ellen semmi sem bizonyítja inkább, mint a mai ülés külső képe. Az egész ellenzékben tizen-

TÁRCA.

A bizonyítvány.

Irta: Murai Károly.

Mikor az apám a gimnázium első osztályába beiratott s az előadások megkezdődtek, számtan-tanárunk hirtelen megbetegedett. Az öreg ur igen jó ember volt ugyan, mindazonáltal a rossz gyermekek örültek, mert a számtani órák elmaradtak s összeadás és kivonás helyett énekelni tanultunk. A tanár ur helyett ugyanis a kántor tartotta meg az órákat, aki hegedűt hozott magával s halotti énekekre oktatott bizonyára azért, hogy a kántusban résztvehesünk. Nem tudom, hogy más gyermekek a számtani órákról mint vélekednek, de az bizonyos, hogy nálunk, az első osztályban, senki sem busult azon, hogy számolás helyett énekelni kellett.

A kántor ur szereplése azonban nem sokáig tartott, mert a beteg tanár helyett új és egészséges tanárt kaptunk, aki mindjárt az első órán kijelentette, hogy a kétszerkettőt pálcá segítségével is a fejünkbe veri, mivel hogy az az ember, aki számolni nem tud, az emberiség szégyenköve. Arról, hogy az ember mily módon változik át szégyenkövé, bővebb magyarázatokba nem ereszkedett. E helyett egyszerűen azt mondta, hogy „az a vigyorgó számár, aki az utolsó padban ül, lépjen a táblához.“

Erre a kijelentésre azért emlékezem, mert

azzal határozottan rám célzott s így nekem kellett a táblához mennem. Hogy mi mindent kellett volna a kezemben lévő krétával a fekete táblán kiszámítanom, azt persze már nem tudom, de azt el nem tagadhatom, hogy a tanár ur ujjal vigyorgó számárnak nevezett, ámbar az arcom ekkor már határozottan pityergésre állt és a mosolygásra vagy jókedvre semmi néven nevezendő okom nem volt. Mikor a helyemre, az utolsó padba visszatértem, az új professzor hosszabb beszédet tartott, amelyben ha nem csalódom, rólam több ízben volt szó, valószínűleg nem dicsérőleg.

Az a benyomás, amelyet a tanár urra nevető arcomnak és számtani tudományommal tettem, állandónak látszott. Erre vall az is, hogy mikor karácsony táján a bizonyítványomat hazavittem, az apám a szemüvegét kérte, azt a kérdést tévén föl, hogy vajjon nem álmodik-e? A szemüveg megkerült, használatba vétetett és édes apám arról győződött meg, hogy nem csalfa álom üz vele gonosz játékot. Az ugyanis, amit ő szabad szemmel látott, minden kétségen kívül valóságos szekunda volt és pedig a számtanból.

Ezen a napon késő este kerültem haza körülbelül akkor, mikor már-már azt hitték, hogy a zajló Dunába temetkeztem. Az a tény, hogy a Dunába nem fultam, az apámra is meg az anyámra is fölemelőleg hatott s olyan örömet okozott, hogy a szekundáról senki sem beszélt. Még a Juliska néném is hallgatott, pedig neki igen rossz nyelve volt s engem kiválóan szere-

tett boszantani. Az a bizonyos szekunda ettől a perctől kezdve mit sem számított. Az édes apám ahelyett, hogy arról szolt volna, két esetet is elmondott, amelyekből az derült ki, hogy az életemben a rossz számológok is boldogultak s így kész bolondság lett volna a számtan miatt öngyilkosokká lenniük.

Látván a helyzetet, hallván az elmondott eseteket, ama fogadásommal, hogy a számtannak alakosan nekifekszem, nem sokat törődtem, noha a tanár ur többször figyelmeztetett, hogy az emberiség szégyenköve leszek. Annyira nem gondoltam a számtannal, hogy egy délután, mikor a föladatokat kellett volna megcsinálnom, az én szépséges Juliska nénémel, aki akkor kezdett bálba járni s aki az első perctől kezdve bálkirálynő volt, még pedig azért is, mert a tanár urral találkoztunk és mert ő ilyenformán a saját szemével győződött meg arról, hogy tanulás helyett az utcán járok.

Mikor megláttam, nagyon megijedtem, de azután meg is nyugodtam, mert köszönésemet igen bátorosan fogadta. Kalapját mélyen leemelte s úgy tetszett, mintha mosolygott volna is, egyszerre boldog lettem és mondtam is Juliskának (akie az alkalommal oly csodálatosan szép volt), hogy a tanár ur alighanem megbocsátott, mert ilyen barátságos még soha sem volt hozzám. Juliska erre nem szolt semmit, de különösen mosolygott. Hogy miért, azt még ma sem értem.

Másnap a számtanórán a tanár ur legelőször is engem szólított föl s azt kérdezte, hogy

voltak jelen. Es pedig a néppártot 10 percig 4, s azután csupán 3 tag, az Ugron pártot 1 tag és a Kossuth-pártot 5 tag és a Polónyi pártot 2 tag képviselte: Polónyi Géza és Szalay Károly. Beszélni pedig folyton a néppárti triumviratus beszélt és csak szünet után állott közéjük negyedeknek Pichler. A szabadelpvűpárt ellenben, szinte tüntetőleg ma igen nagy számban jelent meg, hogy a szavazásokkal demonstráljon Hegedüs miniszter mellett.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —
Budapest, április 22.

A miként megjósoltuk, akként történt. A néppárt ma négy taggal vonult fel. Rakovszky a főkarmester, Major, Buzáth és Meszlényi. Az utolsó rövidesen elilliant és maradtak a vitéz hadakozók hárman, a kik felváltva mulattatták a házat. Nem mintha ők lettek volna mulatságosak, hanem azért, mert beszédek alatt mindenki mulatott.

Igy történt, hogy a mikor végre Hegedüs miniszter megkönyörült Majornak egyik módosításán s azt elfogadta, a jobboldal egy része nem vette észre és ellene szavazott. Rakovszky nagy ujjongással konstatálta ezt, de elrontotta a kedvét Órley, a ki odaszólt nagy vigan:

— A mi onnan jön, az nekünk nem kell!

Rakovszkyék azután még egy csomó módosítást nyújtottak be, de a miniszter udvariasan és meggyőző ellenérvekkel utasította vissza azokat.

A vita pedig határozottan unalmas és mindenki túl szeretne már lenni rajta.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Percel Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Hegedüs Sándor, Darányi Ignác, Lukács László, gróf Széchenyi Gyula és Cseh Ervin miniszterek.

Az irományok előterjesztése után a ház áttért a napirendre.

Az Adria szerződése.

A 2-ik §-nál

Heltai Ferenc előadó határozati javaslatot nyújt be, a mely szerint a kereskedelmi miniszternek joga legyen az Adria hajójárlatait megváltoztatni és köteles legyen erről a törvényhozást értesíteni.

Rakovszky István kijelenti, hogy őt nem elégíti ki a javaslat, mert ezzel a miniszternek önkényes jog adatik. Ő is nyújt be határozati javaslatot, mely szerint a kereskedelmi miniszter minden tengeri hajójárlat megváltoztatásához a törvényhozás hozzájárulását kérje ki.

Major Ferenc támogatja a javaslatot. Szerinte az Adria eddig is temérdek visszaélést követett el a járlatoknál.

Kossuth Ferenc ismétli, a mit már a tárgyalás alkalmával többször említett, hogy ha Ausztriával szemben esetleg más gazdasági viszonyba jutunk, a jelenlegi járlatok nem felelnek majd meg a viszonyoknak. Határozati javaslatot nyújt be az iránt, hogy ha új viszonyok létesülnek, az ezekkel járó új járlatokért az Adria kárpótlást nem követelhet. (Helyeslés a szélbalon.)

Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter nem fogadja el Rakovszky javaslatát, mert a járlatokon gyakran és sürgősen kell változtatni s az üzem érdekeit kockáztatná, ha hónapokig kellene várnia például akkor, ha a törvényhozás nincs együtt és intézkednie kellene, Kossuth javaslatát moraliter elfogadja, de az ő kívánsága precízebben van benn a szerződésben. De ha Kossuth ragaszkodik a javaslatához, nem tesz kifogást ellene. (Helyeslés.)

Kossuth fentartja a határozati javaslatát.

Heltai Ferenc előadó bizonyítja Rakovszky javaslatának hátrányait, azt nem is fogadja el, de a Kossuth javaslatát elfogadja. (Helyeslés.) A Ház ezután a 2. §-t a Heltai és Kossuth hat. javaslatával elfogadja, ellenben a Rakovszky javaslatát elveti.

A 3-ik §-t a Ház

Major Ferencnek egy megjegyzése után elfogadta.

A 4-ik §-nál

Major Ferenc határozati javaslatot nyújt be, a mely szerint a kereskedelmi miniszter minden évben a költségvetés tárgyalásakor nyújtson be jelentést, illetve kimutatást az Adria által teljesített hajójárlatokról.

Hegedüs miniszter elfogadja a javaslatot és évenként a költségvetésben az Adria szubvenciója tételénél zárjelbe beletéti a múlt évi zárlatok kimutatását. (Helyeslés.)

Elnök elrendeli a szavazást.

A Ház elfogadja Major javaslatát. Néhány szabadelpvűpárti képviselő ülve marad.

Rakovszky: Lám, ide se figyelnek. Most azt sem tudják, hogy a miniszter elfogadta a javaslatot.

Kristóffy József: Dehogy nem! Hiszen mi is elfogadtuk.

a föladat elvégzése után mentem-e sétálni? Ami a föladatot illeti, az nem volt rendben s hogy mentsem magam, hazudni kezdtem. Azt mondtam, hogy én dolgozni akartam s sétára menni kedvem sem volt, de Juliska nővérem erősen rámparancsolt, hogy vele menjek, amit aztán muszáj volt megcselekednem.

A tanár ur minden közbeszólás nélkül halgatott végig és sóamoltatni kezdett. Azt kérdezte tőlem, hogy 80 meg 80 csakugyan 160-e? Hogy ha 150-ből 50-et kivonok, csakugyan 100 marad-e? És hogy 8-szor 8 csakugyan 64-e? Ellentmondani nem mervén neki, ráhagytam, hogy csakugyan annyi, amire az egész osztály előtt megdicsért, kijelentvén, hogy sokal többet tudok, mint ahogy ő gondolta. Miután pedig kitűnően feleltem, hát az első padba ültetett, tudtudmra adván, hogy semmi kifogása az ellen, ha délutánonkint családi körben sétálni megyek, mert hát a friss levegő a szellemi életre jótékonyan hat.

A mi a délutáni sétákat illeti, azok tovább folytak, és pedig mindig bizonyos utcában. Juliska ezt azt utcát rendkívül szerette, és pedig azért, mert abban szép kirakatok voltak. És ebben teljesen igaza lehetett, legalább én úgy véltem, mert egy huszárhadnagy is mindig ott járt és mert a tanár ur is igen kedvelte ezt az utcát. Ha ő vele találkozottunk, mindig barátságosan fogadta köszönésemet, pedig igen ki volt nyalva s így talán restelhetne volna is, hogy ilyen kis gyerek felé nyájasan mosolyogjon és integesen.

A friss levegőn való járás s a Juliskával való sétálgatás az én szellemi életemre határozottan jó hatással lehetett, mert ettől kezdve ha azt kérdezte, hogy 6770 és 6770 csakugyan

13.540-e: mindig kitaláltam, hogy csakugyan annyi. Juliskának illetően haladásomról gyakran eldicsekedtem s ő rendszerint mozolygott. De ha faggatni kezdtem, hogy miért mosolyog, egyáltalán nem adott magyarázatot.

Ezekben a napokban történt, hogy az édes apám, aki az újságokat mindig olvasta, a számtan-tanár urat dicsérni kezdte, kereken kijelentvén, hogy a legjelesebb pedagógusok gyike, akinek az ország sokat köszönhet. A mama csodálkozva nézett az öreg urra, azt kérdezvén, hogy vajon azért-e oly jeles tanár, amiért nekem szekundát adott? És apám erre elmagyarázta, hogy a tanár ur egy szaktanácskozás alkalmával hosszabb felolvasást tartott s hogy e felolvasásban okos dolgokat hangoztatott. A gyermekek sikeres tanítása érdekében azt követelte, hogy a tanárok a szülőkkel minél többször érintkezzenek, de ne az iskola helyiségében, hanem az illető szülők házában. Amaz óhajának adott kifejezést, hogy a tanárok a gyöngébb tanulók szüleit meglátogassák s azoknak tanácsokat adjanak a gyermekek miként történő tanulására vonatkozólag. Az indítványt, — mint édes apám örömmel mondta, — a szaktanácskozáson elfogadták, s így igen valószínű, hogy számtan tanára hozzánk is el látogat.

En persze erősen megdöbbenem s nem tudtam megérteni, hogy Juliska miért nevet. Elvégre ezen nincs semmi nevetni való, sőt ezen csak szomorkodni lehet. Vajon nem elég az egy szegény kis diáknak, hogy az iskolában féljen a tanároktól. Mi szükség arra, hogy még el is járjanak hozzá? Oh Istenem, mi lesz a világból?

Bármennyire nem tetszett is azonban ne-

Az 5-ik §-nál
Buzáth Ferenc szemrehányást tesz az ellenzéknek, s különösen a Kossuth-pártnak, hogy nem vesz részt a vitában, holott más gazdasági dolgoknál mindig felszólalnak. Ha a javaslatból törvény lesz, ez nem a néppártom mulik.

Degen Gusztáv: Az igaz!

Buzáth Eerenc módosítást nyújt be, amely szerint minden hajójárlat Fiuméből induljon ki.

Rakovszky István pártolja Buzáth javaslatát felolvassa a fakeskedőknek egy röpiratát, mely szerint az Adria a rakományokat sokszor visszautasítja, mert már Triesztben felrakodnak az Adria hajói. Ez ellen tenni kell sürgősen valamit.

Major pártolja Buzáth módosítását.

Hegedüs miniszter nem fogadja el Buzáth módosítását, mert mert nem áll az, hogy az Adria hajóit Triesztben megrakják. Ha esetleg ez megtörtént 1—2 esetben, akkor helytelenül történt. Intézkedni fog, hogy ez az eset többé meg ne ismétlődjék. (Helyeslés.)

A szakaszt elfogadták.

A 6-ik §-nál

Buzáth Ferenc módosítást nyújtott be, a mely szerint az Adria szabad hajózást csupán kizárólag a saját hajóival üzhet.

Major Ferenc pártolja Buzáth módosítását.

Lukács Gyula törülgetni akarja a 6. § második bekezdését, a mely más hajókat véd meg az Adria konkurrenciájától.

Rakovszky is pártolja Buzáth módosítását.

Hegedüs miniszter felvilágosítást nyújt az iránt, hogy az Adria csak addig veszi igénybe az idegen hajókat, míg saját hajóparkját ki szélesíti, a mi már folyamatban van. Egyik módosítást sem fogadja el.

Rakovszky és Major megjegyzése után a 6. §-t a Ház változatlanul fogadta el.

Elnök az ülést felfüggeszti.

Szünet után.

A 7-ik §-nál

Pichler Győző azt bizonyítja, hogy az Adria még a köteles hajójárlatokat sem tudja teljesíteni, hogyan lehet tehát megengedni neki, hogy szabad hajózást is teljesítsen.

Rakovszky István azt a módosítást nyújtja be, hogy a menetsebesség ne 10. hanem 12 mértföld legyen.

Major pártolja a módosítást.

Hegedüs kereskedelemügyi miniszter szerint a menetsebességet szakértők állapítják meg. Rakovszky a módosítását nem fogadja el.

Rakovszky, Heltai és Major Ferenc felszólalása után, az eredeti szöveget elfogadják.

kem a tanár ur elfogadott s nagy eredményeket biztosító indítványa, annak gyakorlati kivitele mégis megkezdődött, még pedig rám nézve kedvezőtlenül. — A számtan-tanár ur ugyanis legelőször mi hozzánk jött s édes apámmal meg édes anyámmal tanácskozott, megmutatva azt az utat, amelyen haladnom kellene, nehogy az emberiség szegénykövet lánson bennem. A tanár ur máskülönbén igen kiemelte természetes eszemet és tehetségemet, azt mondva, hogy kis szorgalommal is nagy eredményeket érhetek el. Ez az utóbbi kijelentés anyámat rendkívül boldoggá tette. A tanár urat ott marasztotta és Juliskát is bemutatva neki. Meg kell itt vallanom, hogy előmenetelen a professzor urnak renekivül a szívén fektült. Legalább erre következtek abból, hogy majdnem éjfélig nálunk maradt, Juliskának magyarázva, hogy mily alapokon haladva jutnék a fényes célhoz.

Ezek az ugynevezett pedagógiai látogatások többször ismétlődtek s tanügyi szempontból bámulatos sikerrel jártak. Az eredmény ugyanis az volt, hogy én, aki karácsonykor a számtanból szekundát vittem haza, husvétra kitűnőt kaptam, bizonyosságul annak, hogy a tanár urnak nálunk történő látogatásai alkalmával adott utmutatásai beváltak. Rám nézve ez annál örvendetesebb volt, mert Kajla Gyurka husvétkor is olyan szekundához jutott, mint karácsonykor, noha a tanár ur egyszer az ő szüleit is meglátogatta. El is mondtam ezt Juliskának, aki nagyokat nevetett s aki engem „tökfilkő-nak nevezett.

Pár héttel azután, hogy husvétii bizonyítványomban a számtanból kitűnőt vittem az édes apámnak, nálunk nagy változás történt.

A nyolcadik szakasznál Pichler Győző kifogásolja, hogy még nem létező gyárban már is két hajót rendeltek.

Hegedüs felvilágosítása után.

Szell Kálmán miniszterelnök betérjeszti a kvóta javaslatot a jelentésekkel. Javasolja, hogy holnap, a koronaőr beiktatás, csütörtökön pedig az osztrák bitorosok ünnepe miatt, ülést ne tartsanak.

Polónyi az utóbbit ellenzi, mondván: „Az osztrákokhoz semmi közünk.

Szell Kálmán erre azt válaszolja, hogy örülünk neki, ha a magyar király itthon osztrák eszászari funkciókat is végez. (Tetszés.)

Rakovszky (részöl Polónyira): Botrány! Ez megint Szoboszlónak kellett. Elfogadja az indítványt.

A miniszterelnök indítványát a Ház is elfogadja, tehát az ülést csak szerdán fogják folytatni.

TÁVIRATOK.

A kínai bonyodalom.

Peking, április 22. Azt a pendsabi századot, a mely Szuningfunál harcba koveredett a rablókkal, Sanhaikvanból küldték ki a rablók szétverésére. A századnak két halotton kívül több sebesültje is volt. Az ellenség úgy látszik, jól fel volt fegyverezve modern fegyverekkel.

London, április 22. A Daily News jelenti Sanghaiból: A benszülöttek jelentése szerint Fenghcecai 6000 főnyi gyalogsággal és 2000 főnyi lovassággal, mindmegannyi jól fölfegyverkezett és fegyelmezett csapattal Szingantu felé előnyomulva nemrég Csencufut érintette. A mukdeni (Mandsuria) tatártábornok 400,000 taelt vett kölcsön az oroszoktól egy katonai rendőrcsapat szervezésére. Biztosítékul a tábornok földbirtokot és a személyi adó jövedelmet zálogosította el.

Antiszemita tüntetések Algirban.

Algir, április 22. Tegnap itt zsidóellenes tüntetések voltak. Az antisemiták megdobálták a zsidók egyesületi helyiségét. A megtámadottak a tüntetők közé lőttek és egy embert súlyosan megsebesi-

Juliskából egy szép napon menyasszony lett. Igen szép, gyönyörűsége menyasszony, amilyen több nem volt és nem is lesz Völegényében nagy csodálkozásra arra a huszárhadnagyrá ismertem, akivel sétánk alkalmával abban a bizonyos utcában találkoztunk s aki a kirakatokat éppen úgy szerette nézegetni, mint Juliska. Na lám, milyenek a véletlenek és milyen következményeik vannak.

A háznál, hol a lakodalomra készültek, egyszerre felfordult minden. Szabtak, varrtak s isten tudja mi mindent csináltak. A lakás olyan lett, mintha nem is a mienk lett volna. Ez lehetett az oka annak is, hogy a tanár ur most már nem jött hozzánk. Miután pedig újabb és újabb utbaigazítást nem adott, az olyan kérdéseire, hogy 353-szor 6874693 mennyi, nem igen tudtam megfelelni. Így hát hamarosan visszakérültem az utolsó padba s az év végén a számtanból olyan szekundát kaptam, mint annak a rendje.

Ezzel a szekundával a tanár ur amaz elmélete is, hogy a professzoroknak a szülőknél történő látogatása a tanulók előmenetelére jó hatással van, megdőlt. Legközelebbi felolvasásában, mint édes apám az újságból olvasta, maga is beismerte, hogy helytelen nyomon járt s ő indítványozta, hogy a tanárok az ilyen látogatásokkal egyszer s mindenkorra fölhagyjanak, — mert a diákokat az ilyen látogatások elbizzák s így még kevésbé lesznek szorgalmasok. „Álom volt, szép álom — mondta a tanár ur a felolvasás végén — és elmúlt mindörökké.”

tettek. A csendőrség szétverte a tüntetőket és néhány embert letartóztatott.

A bur háború.

Fokváros, április 22. Eddig 456 pestiseset fordult elő 185 halálessel.

Fokváros, április 22. Sauer volt miniszter testvérét, az Angliában időző afrikander-küldöttség tagát, a fokföldi lázadásban bűnrészesnek nyilvánították. Az ítélet kihirdetését elhalasztották.

London, április 21. A Times jelenti Pretóriából: French tábornok főhadiszállása Transzvál keleti részéből visszatér Johannesburgba. Azt jelentik, hogy a burok helyzete keleten éppen olyan reménytelen, mint egyebütt, de a kormány hatalma kizár minden személyes akciót. French tábornoknak gyöngye rosszullete miatt egyideig nyugalomra van szüksége.

London, április 22. Kitchener lord jelenti Pretóriából 20-iki kelettel, hogy Blood, Beatson, Plumer, Kitchener és Benson tábornokok április 16-ika óta 101 burt fogtak el és zsákmányul ejtettek 100,000 font lövészert, 200 lovat, sok szekeret és marhát.

Advocat.

Arad, április 22.

A Törvényszéki és Rendőri Ujság közli ezt a talpraesett felszólalást:

„Landes- und Wechselgerichts-Advokat.“ Ez a címzés nem Bécsben látható; én legalább nem ott olvastam, nem is Berlinben, hanem a magyar fővárosban. Csodálatos maradiság és bosszantó éretlenség, hogy a nemzet legmagyarabbnak hivatkozott osztrák, (a mely jelzőre oly szívesen hivatkozik az ügyvédi kar) nem tud kivetkőzni a németégből.

Szégyen és gyalázat, hogy a fővárosban alig lehet tiszta magyar föllirású ügyvédi cég-táblát olvasni: „Advokat“ vagy „Landes- und Wechselgerichts-Advokat“ X. Y.

Ugyan mire való ez? Azt akarják a tisztelt fiskális urak jelezni, hogy tudnak németül? Vagy azt akarják, hogy a németiség hegemoniáján sérelem ne essék? És ha csak a cég-táblán volna ilyen felirat! De minden levélpapíron minden boritékon, sőt a bélyegzőjükön, melyekkel a magyar bíróságokhoz benyújtott ügydarabokat ellátják, mindenütt ott fityeg az „Advokat“! Legalább választanák kétfelé a jelzést s tartsanak egy magyar és egy német felirású bélyegzőt, levélpapírt és boritékot!

Szégyenkezzenek a magyar közönség és a magyar bíróság előtt lépten-nyomon azzal az abszurd német felírásokkal! A kereskedők, kiknek óriási összeköttetések vannak a külfölddel s különösen Ausztriával, bizony nem így tesznek, hanem tartanak külön magyar és külön német feliratu levélpapírosokat s nem bosszantják a magyart a némettel, a németet — külföldön — a magyarral.

Igen! A kereskedők! De hát mi közük van a magyar ügyvédeknek a németiséghez!? Ausztriából, Németországból kapják a klienseket? És ha onnan is kapják! Annak a németnek szüksége lehetett a magyar ügyvédre és az akkor is eljön ide, ha az itteni ügyvéd egészen magyar marad. Ugyan, hát mi az ördögnek németeskednek?! Az ügyvédség nem lehet sem osztrák-magyar, sem nemzetközi, sem semmiféle más, csak magyar. Az orvosi tudomány, az nemzetközi, mert a hideglelés Amerikában is

hideglelés, meg Magyarországon is az; de a büntetőperrendtartással például ugyan sokra nem menne a legkitünőbb fiskális sem — Amerikában.

Szóval, azt akarom jelezni, hogy éppen az ügyvédi kar az, a melynek nem kell keresni az idegen nyelvű közönséget, mert az ügyvéd csak magyar bíróság előtt s csak a magyar törvények szerint járhat el s a kinek erre szüksége van, az felkeresi az „ügyvédet“, a nélkül, hogy az „Advokat“ volna! S mégis! Vajon a főváros orvosainak cégtáblája nem-e mind magyar? Az ügyvédeké pedig legnagyobb részben német és magyar?

A román zsinat.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 22.

Az aradi román zsinat a tegnapi nappal vette kezdetét a szokásos Te Deum-mal, melyen Goldis püspök celebrált fényes papi segédlettel. A mise elején, melyen résztvettek Hamsea és Mangra arkimandriták, Papp Ignác, Moga, Serb, Miulescu, Gurban esperesek, valamint az aradi lelkészség, a püspök 5 negyedéves klerikust lectorrá avatott fel, a nagy mise alatt pedig Ciorogar Romuluszt pappá szentelte fel.

A templomi szertartás után a püspök a zsinat világi és egyházi képviselőitől körülvéve, a szeminárium disztermébe ment, ahol a zsinatot bevezető beszéde után megnyitotta a gyűlést. Beszédéből megemlítésre méltó az eddig szokatlan passus, melyben figyelmezteti a zsinatot ama nagy felelősségre, melylyel viseltetik az egyházi ügyek összesége iránt, és ezek legnagyobbja a konzistorium munkásságának ellenőrzése. Fogadalmához hűen az egyház képviselétével akar kormányozni és nem önkényűleg, ezáltal a munka is és a felelősség is arányosan oszlik meg.

A zsinat megnyitása után kijelöli alkalmi jegyzőül dr. Ardelean Kornél világi és Georgea János egyházi képviselőket. A névsor felolvasása után a zsinat határozatképesnek jelentetik ki, minthogy jelen van 41 képviselő, távolmaradt 13, akik igazolták távollétüket és szabadságol'atásukat kérelmezik.

Az ujonnan megválasztott 4 világi és 1 egyházi képviselő bemutatja a mandátumát. Ezek névszerint: Ciorogar gyulai egyházi kerület, Babes vingai, Halic dr. lippai, Ispravnic aradi és Serb a halmágyi világi kerületben. Felülvizsgálat végett átadatnak az igazoló bizottságnak.

A holnapi ülés 9 órára tüzelett ki, amiután az ülés berekesztetett.

A tegnapi napon a püspöki aulában ebéd volt, amelyen résztvett vagy 30 egyházi és világi képviselő.

Paguba törvényszéki bíró tartotta az első pohárköszöntőt Goldis püspökre, aki válaszában hangsúlyozta, hogy a közóhajnak hajlandó mindig, minden tetteben eleget tenni.

Oncu, Mangra és Hamsea szintén a püspökre tosztoztak, az utóbbi beszéde alatt különös incidens adta elő magát. Hamsea a béke és egyetértés érdekében emelt szót, Suciu közbekiállott, hogy nem felebbezésekkel lehet ezt elérni, amire kijelentette, hogy ő is ellene van a felebbezéseknek.

Goldis püspök befejezte a tosztókat azon óhajával, hogy az ellentétes vélemények is elsimíthatók, ha hivei az ő parancsára hallgatandak.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Kedd: Lowodi árva, dráma. K.-Hegyessi Mari vendégfelleptével. (Páratlan bérlet.)
Szerda: A bor, színmű. (Páros bérlet.)
Csütörtök: Kis mama, vígjáték. (Páratlan bérlet.)
Péntek: Coralie és Tarsa, bohózat. (Páros bérlet.)

K.-Hegyessi Mari vendégszereplése.

— Stuart Mária. —

A tragédia komor hangulata ülte meg ma este a színházat, melyből az oly hosszú ideig számúzve volt. Nemes élvezet jutott végre közönségünknek, mely nemcsak *Hegyessi Mari*t, a kiváló művésznőt jött ünnepelni, hanem remek drámában is gyönyört keresett. Hogy ezt a gyönyörűséget a maga teljében meg is találta, az a vendégművésznő érdeme, ki művészetének minden egyes árnyalatával bezománcozta Stuart Mária fenséges alakját.

Hegyessi Mari a mi színpadunkon kezdte meg művészi pályafutását, a szemünk előtt küzdött meg a kezdet nehézségeivel, mi előttünk fejlődött szép tehetsége és akkor, a mikor a Nemzeti színház kötelékébe lépett, a mikor tehetségének tág tere nyílt, ott tökéletesedett művésze. És most mikor ismét mind vendég hozzánk jött művészetének teljében, erejének tudatában, játékának tökéletességében, úgy tett nekünk, mintha még mindig a miénk volna, mintha az a 18 év, mely első fellépte óta elmúlt és mely megerősítette, tökéletesé tette a művészetét, ép oly arányban megismosította a művésznő iránti lelkesedésünket és csodálatunkat.

Hegyessi Mari az önézetesség mintaképe volt, mikor hozzá, a királynőhöz méltó birákat követelt *Burleightól*; a királyi fenség és büszkeség volt, mikor Erzsébet királynő szemébe vágta szíve keservétől meg mérgezett megvetését, és a keresztényi megadás, a martir csodás átszelemülését mutatta a bucsu megható jelenetében. Ilyen alakítás után csak természetes, hogy számtalanszor hívták a lámpák elé és nyílt színen hosszasan és zajosan megtapsolták a művésznőt.

Angyal Ilka Erzsébetje, *Bácsné Kennedije* méltóan sorakozott a művésznő köré. Dicséretesen játszottak *Palágyi* (Mortimer), *Fenyéri* (*Burleigh*), *Bács* (*Paulet*), *László* (*Leicester*) és *Mezey* (*Tabbot*), kik mindannyian részt kérhetnek a mai előadás szép sikeréből.

Carolus.

* *K.-Hegyessi Mari* vendégszereplése a közönség élénk érdeklődésével találkozott. Még első föllépte előtt vitték el a *Lowodi árva* előadására is a földszinti jegyek legnagyobb részét. A művésznő, ki már hat esztendeje nem volt Aradon, ezúttal csak két este játszik színpadunkon, a közönség meleg érdeklődésére azonban megígérte *Leszkay* igazgatónak, hogy a nyári színházban is föllép a nyár folyamán. Mostani bucsufölléptén vele játszanak a darabban *Bácsné*, *Komlósi Ilonka*, *László*, *Mezey Péter*, *Palágyi Lajos*, *Angyal Ilka*, *Szőke Sándor* és *Tolnainé*.

* **A piros bugyellár.** A színiügyi bizottság legutóbbi ülésén tett azon felszólalásnak, hogy nem igen van részünk népszínmű előadásokban, úgy látszik, meg volt a foganatja, mert az utóbbi hetekben már több ízben kaptunk a mi speciális műfajainkból. S hogy a közönség kívánja a népszínműveket, meglátszott arról, hogy mindannyiszor elég szépen betöltötték a nézőteret. A vasárnap esti előadást a sikerültek közé sorozhatjuk. *Mányai Aranka* Török birónéja jó alakítás volt s habár a prózát egy kicsit jobban betanulhatta volna, énekszámával pótolta a hiányt. Dalait zajos tapsokkal honorálta a hallgatóság. *Arkosy* huszárőrmestere

kifogástalanul jó volt. Ilyen kitünő alakításban évek óta nem láttuk ezt a szerepet. *Bács Károly* a bíró és *Mezey Peták* káplár szerepében jóízű magyar alakok voltak. *Nemes Sándor* Kósza Gyurkája illeszkedett még előnyösen a keretbe. Erzésteljesen előadott dalait zajosan megtapsolták.

* **A pozsonyi kétnyelvű színház.** Az országos színész kongresszuson — mint annak idején megirtuk — többen éles kritika tárgyává tették a pozsonyi kétnyelvű színház ügyét. Egy Pozsonyból érkező, jelentés szerint, ma az ottani városi közgyűlésen a felett folyt a vita, hogy fenntartsák-e a kétnyelvű színészetet, vagy magyarrá legyen a pozsonyi színház. A közgyűlés határozata szerint Pozsonyban *fenntartják a kétnyelvű színházat*. E határozatot 71 szavazattal 52 ellenében fogadták el, azzal a kikötéssel, hogy az igazgató köteles a jövőben *német operetteket* is adatni. A vita folyamán, mely másfél óráig tartott, *Kramolin* kir. főügyész helyettes, a magyarság szószólója, beszélt a kétnyelvű színészet ellen. *Okolicsányi* ügyvéd, szintén erősen kikelt ellene, hangsúlyozván, hogy a kétnyelvű színészet a magyar államtesttől való elszakadását jelenti. Az elnöklő *Brolly* polgármester ezért *Okolicsányit* rendre utasította. A pozsonyi kétnyelvű színészet tehát továbbra is fennmarad és hogy az esetleges támadásoktól eleve is védve legyen, a közgyűlés elhatározta, hogy a társulatot *kiveszi az országos színész-egyesület hatásköréből*. A pozsonyi magyarság körében a közgyűlés határozata valóságos konsternációt keltett.

* **Zilahi Gyula, mint színiigazgató.** A P. N. írja: A Magyar Színház új igazgatója, *Leszkay* András ajánlatot tett *Zilahi* Gyulának, a Nemzeti Színház tagjának, hogy vegye át *aradi* társulatának vezetését. *Zilahi Gyula* hajlandónak is mutatkozott erre s ha nem előbb, de *Leszkay* aradi bérletének letelte után átveszi majd a társulatot és beáll vidéki színiigazgatónak. A Nemzeti Színház jeles és népszerű művészt erre a lépésre nem az a cél vezeti, hogy igazgató legyen; úgy jelentik, hogy csak a Nemzeti Színház kötelékéből akar új pályát keresve kilépni, még pedig azért, — ami *Zilahi Gyula* előkelő tehetsége mellett szinte hihetetlenül hangzik — mert az új rezsim alatt nagyon is feltűnően mellőzik.

* **Föltámadás.** Elbeszélések írta *Ritt Gyula*. Vagy huszonhárom részint eredeti, részint fordított apróbb elbeszélést adott ki *Ritt Gyula* a a legújabb kötetében, melyet *Ludvig* Gyulának, az államvasutak elnökének ajánlott föl. A szerző az államvasutak tisztviselője, aradi ember és csupán ezért is kétszeres érdeklődéssel olvassuk a könyvét, mely egy pár elég ügyesen összerótt novellát tartalmaz. A szerző előszeretettel himorizál itt-ott és néha elég ügyesen bonyolítja össze a szálakat, a kidolgozásnál is fölcillan a tehetség jele, ugyanígy, hogy sikerül neki az olvasó érdeklődését tárgya iránt felkeltetni. Ha az itt ott előforduló pongyolaságot nehézkes és erőltett előadást elhagyná, mi kívánni valót sem támasztana. A termékenység nem absolute kötelező az íróra nézve és ha nincs tárgya, vagy hangulata: senki sem fogja írásra kényszeríteni az író embert. A novella írásnál különösen a tárgy teljes ismerésre és az ahoz simuló alaphangulat a fődolog. Ha enélkül ül íráshoz az ember, kiérezni belőle a nehézkés, szinte nyomasztó érárt, mely az íróját dominálta annak idején. Tessék elhinni, kevés és jó sokkal többet ér, mint sok és rossz. A kötetből is ellehett volna bagyni egyik-másik darabot. Kétségtelen, hogy a legtöbb elbeszélés határozott tehetségmunkája és a ki elolvassa, nem bánja meg. A könyv megrendelhető a szerzőnél Aradon 2 koronáért.

Szbi.

Egy betegsegélyző-pénztár panamája.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Szeged, április 22.

Nagyjában tisztázva van már *Karg* Józsefnek, a szegedi kerületi betegsegélyző pénztár könyvelő-pénztárosának ügye. *Karg* jelenleg kihűlt testtel fekszik a budapesti morgueban, idehaza két kis gyermeke siratja édes anyjukkal az apát.

Az a levél azonban, melyet a rendőrséghez intézett *Karg*, óriási tragikum rejtekeibe enged bepillantást. Elmond ebben mindent, nem titkolja a bűnét, csak menteni iparkodik. S kifejti részletesen, hogy mi kényszerítette a sikkasztásra? Tisztességes hivatalnok volt, katonai kardbojtot viselt Nagybecskereken, majd kilépett a hadseregből s hivatalnok lett. A vármegyékben is bizalmi állásokat foglalt el, mikor megválasztották a kerületi betegsegélyző pénztár pénztárosává.

Itteni hivatalos működése közben rájött hogy *Fazekas Lajos* hivatalnok bűnös üzelmeket folytat, csal, lop, ha hozzájut. Szemébe mondta neki a bűnét, mire elfogta *Fazekast* a rémület s könyörögni kezdett *Karg* előtt, hogy ne tegye tönkre, mert ha felfedezi a sikkasztást, öngyilkos lesz. *A másik sikkasztó, Balogh Lázár ellenőr* már nem esett annyira kétségbe, hanem bizott benne, hogy *Kargot*, a gyöngédelelkű embert hálójába keríti majd.

Karg kivitte ugyan, hogy *Fazekas* lemondott állásáról, *Balogh* azonban ott maradt.

Most aztán folyt a sikkasztás tovább, hiszen takargatni kellett az előző hiányokat s *Balogh* sosem késett a jó tanácssal.

Közben hozzájárult *Karg* hallgatásához egy másik körülmény is. Akkoriban merült fel ugyanis a terve, hogy az iparteleket külön betegsegélyző pénztárt létesít. *Karg* ebben találta meg a hallgatás főmomentumait. Ha ugyanis felfedezi a sikkasztást, gondolta, megkönnyíti az iparteleketi pénztár létrejöttét. Ennek folytán sokan válnak ki a kerületi betegsegélyzőből, talán megcsappan az ő fizetése is, javításra aligha számíthat.

Volt egyéb is. Mikor a mások büne belesodorta a könnyelműség ingoványába, teljes lélekkel azon volt, hogy most már *takarjanak el mindent*. Megejtette a bűnös levegő az ő tisztességben megérett lelkét s féltetni kezdte a bőrét. Kereste tehát a népszerűséget, italozásokba kezdett, fizetett is gyakran másoknak, minthogy pedig a saját fizetése nem volt erre elegendő, a már nem ismeretlen uton *hozzáfogott ő is a sikkasztáshoz*.

Husvét után, mikor nem tért vissza Szegedre, az igazgatóság rosszat sejtett s megindította saját hatáskörében a vizsgálatot. Hamarosan megállapította a hűtlen kezelést, mire a pénztár elnöksége szóbelileg jelentést tett az eredményről *Rainer* József főkapitánynak, aki elrendelte a vizsgálatot. Az eredmény, illetve a hiány ma regyelig meghaladja az 1800 koronát.

Karg tegnap Budapestről levelet írt *Barcsay* Károly elnöknek és a rendőrségnek, *beismeri a hűtlen kezelést*, de elmondja azt is, hogy *nem egyedül ő a bűnös, hanem együtt dolgozott Fazekassal és Baloghal*. Egyben öngyilkossági tervvel foglalkozott a levélben, mire *Reiner* főkapitány táviratban kereste meg a fővárosi rendőrséget, hogy kutassák fel, melyik szállóban lakik *Karg* s tartóztassák le.

Ez azonban már nem sikerült, mert mire ráakadtak *Karg* elkövette az öngyilkosságot.

A szegedi rendőrség már közben folytatba tette a bűnügyi nyomozást *Fazekas* és *Balogh* ellen hűtlen kezelés és sikkasztás ei-

mén, majd hogy Karg levele teljes világosságot vetett az ügyre, a főkapitány dr. Winckler királyi ügyész hozzájárulásával előzetes letartóztatásba helyezte mind a két tisztviselőt.

Míthogy azonban a pénztár embereit így letartóztatták, előállt a szükségessége, hogy a pénzkezelés biztosítottassék. Rainer főkapitány az elnökség hozzájárulásával nyomban megbizta Szakáll Lajos számvizsgálót a pénzkezeléssel, Findics Ede javadalom kezelőségi biztost pedig a könyvelői és ellenőri teendőkkel.

Reggel jelentkezett a rendőrségen Karg édes apja, egy tekintélyes, jómódu torontáli öreg ur, akit egészen megtört fia szerencsétlensége.

— *Hiszen ha csak egy szóval is emliti, hogy baj van, készséggel bocsátottam volna eendelkezésére bármilyen összeget!*

Fazekas és Balog beismerésben vannak. A vizsgálat pedig tovább folyik annak megállapítása végett, hogy az évek sorára visszanyuló bűnös kezelés folytán mennyi a sikkasztott összeg?

Katonaszabadító őrmester.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 22.

A katonaszabadításnak sokféle módját eszelték ki az azzal foglalatokodó emberek. Csak a minap irtuk meg, hogy Németországban egy gyógyszerész, tuberkulozist tartalmazó szert árusított jó pénzért a legényeknek, akik így természetesen az életük árán, megszabadultak a három évi szolgálatól.

Egy kevésbé veszedelmes, de mégis elég ravaszsgal dolgozó katonaszabadítónak jöttek most nyomára O-Bessenyőn.

A torontálmegyei O-Bessenyő községben a múlt héten egy Szegeden állomásozó honvédezbeli őrmester tünt fel, aki két napig időzött a faluban, anélkül, hogy szükségesnek tartotta volna a csendőrségnél a kötelező jelentkezést teljesíteni.

A községben, egy özv. Gurán Sebestyén névű asszonynál lakott, kinek fia, mint később kiderült, bűntársa volt a katonaszabadító őrmesternek.

Az őrmester O-Bessenyőn a falu két leggazdagabb emberénél jelentkezett és azt ajánlotta nekik, hogy olcsó pénzen kiszabadítja fiaikat a katonaság alul, mert ő igen jó barátságban él a viziteltet teljesítő orvosokkal és azokat keil egy kissé „kenni“. Annyi azonban bizonyos, hogy három esztendő nem kell szolgálniuk a fiuknak, legfeljebb hátpártalékosok lesznek. A két parasztgazda, Obojesov Lukács és Melcov Miklós ráálltak az alkura és vagy hatszáz forintot adtak az őrmesternek, mert ez váltig erősítette, hogy az orvosoknak sok kell, mert azok nagy urak.

Valaki azonban rájött a dologra és az őrmestert elárulta a községi jegyzőnek. A jegyző jelentést tett az esetről a szolgabíróságnak, a csendőrség segítségével megindította a nyomozást. Guráné házában fogták el a csendőrök.

Az őrmester a csendőrök láttára megijedt és rögtön bevallott mindent. Elmondta, hogy Pirosky Miklósnak hívják és a szegedi honvédegyalozredben szolgál. Arra a kérdésre, hogy mikép gondolta kiszabadítani a legényeket a katonaságtól, azt felelte, hogy a sorozó bizottság elnöke, Bittanyi Béla honvédszázados irodájában látta összeírva a sorozásra kerülők névjegyzékét és tudta, hogy azok közül a legnagyobb számmal ellátott ujoncok hátpártalékba jutnak. A két bessenyői gazda fia is ezek között volt.

Az őrmestert e vallomása után rögtön letartóztatták.

EGYESÜLETI ELET.

(*) **A Lloyd-társulat közgyűlése.** Vasárnap délután tartotta meg az aradi Lloyd-társulat Bing Vilmos elnöklete alatt rendes évi közgyűlést, a jegyzőkönyv vezetésére Fodor Gyula titkárt hitelesítésére Rosenberg Miksa drt. és Weisz Sándort kérte fel. Felolvasták ezután a választmány évi jelentését, a számvizsgáló bizottsági jelentést a pénztári kimutatással és az 1901. évi költség előirányzatot, amelyeket a közgyűlés helyesléssel vett tudomásul. A megüresedett választmányi tagsági helyre a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel a társulat nagytekintélyű tagját, Neuman Dánielt a „Neuman testvérek“ cég belfagját választotta meg. Bing Vilmos elnök záróbeszédében, utalva ama sajnálatos körülményre, hogy a választmány évi jelentésében a kereskedelem és üzleti élet folyásáról csak kedvezőtlen jelenségekről számolhatott be, ama reményének és óhajának adott kifejezést, vajha most már a viszonyok jobbra fordulnának és a jövő kedvezőre válna, mert a kereskedők és üzletvilág az utóbbi években súlyos viszontagságokon mentek keresztül. A közgyűlésen Bing Vilmos elnöklete alatt jelen voltak: Kohn Zsigmond alelnök, Neuman Herman, Schütz Henrik dr., Révész Adolf, Marek Samu, Schreiber Vilmos dr., Steinhardt Mór dr., Schwartz Herman, Deutsch Fülöp, Halmos Oszkár dr., Freud Fülöp, Révész Mór dr., Tenner Lajos, Tenner Ignátz, Lusztig Adolf, Braun Mór, Goldschmidt Sándor, Pollák Gyula, Weil József, Lamberger Lajos, Kende Ferenc, Spitzer Ignác, Szécsényi Adolf, Schwartz Jenő, Wechsler József, Lészai Sándor, Rosenberg Miksa dr., Bokor László, Ottenberg Tivadar, Tolnai János dr., Tenner József, Hegyi Albert, Mayer Dániel, Lustig Andor, Weisz Sándor, Székely Salamon, Steiner József, Weisz Márkus, Vajda István dr., Nemess Géza, Funkelstein József, Buchsbaum Adolf, Fuchs Ignác, Reisinger Zsigmond, Singer Gyula, Stauber József, Obláth Béni, Mandl Vilmos dr., Reisinger A. S. Fodor Gyula társulati titkár stb.

(*) **A Neptun közgyűlése.** A „Neptun“ Maros-fürdő részvénytársaság vasárnap délelőtt tartotta közgyűlést Kristyóry János elnöklete alatt, szépszámu részvényes jelenlétében. Elnök konstata, hogy a jelenlevők 93 részvényt és 64 szavazatot képviselnek s így a közgyűlés határozatképes. Azután felolvasták az igazgatósági jelentést, melyből kitűnik, hogy azok a várakozások, melyeket a júliusi forróság és az üzletnek akkori fellendülése keltettek, nem váltak be, mert augusztusban árvíz jött, szeptember első fele pedig hideg és esős volt. Így az üzemi költségeken s a kamatok fizetésén kívül mindössze 700 korona adósság törlesztést lehetett eszközölni s az előző évekről áthozott veszteség megmaradt. A mérleget a felügyelő-bizottság jelentése alapján elfogadta a közgyűlés, mely azután határozattal emelte az igazgatóság azon előterjesztését, hogy a veszteség fedezése céljából a részvénytőke a részvényesek lebélyegzése útján 24.000 koronáról 18.000 koronára szállítottassék le. Az alapszabályok ehhez képest módosítottak. A felügyelő-bizottságban megüresedett tagsági helyre Fejér Gyulát, felügyelő bizottsági pottaggá pedig Maresch Gyulát választották. Rövid eszmecsere folyt még a fölött, nem volna-e helyes a fürdőt bérbeadás útján hasznosítani, vagy pedig eladni. Többen szóltak a kérdéshez, végül utasították az igazgatóságot, hogy e kérdéssel foglalkozzék s aztán ha megfelelő ajánlatot kap, akkor hívjon össze rendkívüli közgyűlést. — Bokor Alajos indítványára az igazgatóságnak köszönetet szavaztak tevékenységeért s ezzel az ülés véget ért.

(*) **Az aradi szegény tanulókat segélyező egyesület 1901. évi április hó 30-án délután 4 órakor a városháza tanácstermében (I. e. jobbra) tartja rendes évi közgyűlést, melyre az egyesület összes tagjait tisztelettel meghívják: özv. Hauszer Károlyné egyes. elnök. Kovács Vince egyes. titkár. A közgyűlés tárgyai:** 1. Elnöki megnyitó. 2. A titkár évi jelentése. 3. A pénztáros kimutatása a pénztár állásáról és forgalmáról. 4. A számvizsgáló bizottsági jelentése. 5. Négy választmányi tag választása. 6. Indítványok.

(*) **A gyoroki tűzoltók közgyűlése.** A gyoroki önkéntes tűzoltó-egyesület vasárnap délután, a község háza tanácskozó termében tartotta meg rendes évi közgyűlést, a mely egyúttal alakuló közgyűlés is volt. — A közgyűlés főparancsnoknak Sármezey Akost, alparancsnoknak pedig Lenkei Pétert választotta meg. Osztályparancsnokoknak megválasztották: Gecse József, Schmidt Tamás és Szuba György. Pénztáros lett Eftime Sándor, titkár Kiss Lajos, szer-táros Szigeti Ferenc. *Altisztek:* Lenkei Pál, Bartics Lajos *Rajvezetők:* Petrisor Miklós, Krámlí György, Fekete István. *Zászlótartó* Pogonyi György *Választmányi tagokká* a következőket választották meg: Adámovics Lázár, Pálya Mátyás Hunyady László, Hofman Károly, Hajabács János és Kaufman Mór.

A trónörökös beszéde és a király.

(Egy berlini lap értesülése.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 22.

Berlinből telegrafálják, hogy a „Berliner Tagblatt“, mely az osztrák ügyekről rendszeren jól van informálva, olyan értesülést kapott Bécsből, hogy a királynak nem volt előzetesen tudomása Ferenc Ferdinánd főherceg beszédéről. Mikor az uralkodó a beszéd szövegét a lapokból olvasta, eleinte nagyon megharagudott, de utóbb megnyugodott a történetekbe, kijelentvén, hogy az egész dolog annak a következménye, hogy a trónörökös politikai ügyekben tapasztalatlan.

Az említett lap szerint a király rendkívül elismerőleg nyilatkozott, a magyar sajtóról, mely valóban méltóságtelesen viselkedett ez ügyben, s nem fogta fel állami afférré a dolgot.

Ami a magyar közvéleményt illeti, ez kezdettől fogva úgy fogta fel a trónörökös tényét s beszédét, mint ami teljesen egy osztrák belügyi kérdésre vonatkozik. Ez a felfogás vezette Kossuth Ferencet is, aki teljesen korrekt módon, nem egyezett bele abba, hogy pártja ezt a kérdést a képviselőházban napirendre hozza. — Ehhez hasonló nyugodt és korrekt felfogást tanusított az egész magyar sajtó is és nemcsak nem esofirozta magát a trónörökös állítólagos klerikalizmusa miatt, hanem a méltányosságban odáig ment, hogy koncedálta a trónörökösnek azt a jogot, hogy állást foglaljon a „los von Rom“ jelszava ellen, melyben az Ausztriától való eiszakadásnak gondolata lap-pang.

A magyar közvélemény magatartása tehát semmi okot nem nyújtott arra, hogy ez ügyből kifolyólag a trónörökös maga elé idézte a királyt.

Es mégis van egy szempont, amiért sajnálnunk lehet, hogy a trónörökös külön kihallgatására vonatkozó szenzációs hír megcáfoltatott. Sajnálunk lehet azért, mert ily módon nem ismerhetjük meg ezentul sem annak a beszédnek hiteles szövegét, melyet a trónörökös a Schullverein protektorátusának elvállalásakor mondott, s melyet azok, akiknek ezt hallhatni alkalmuk volt, csak kivonatossan tettek közzé. Es sajnálnunk lehet azért is, mert ha e külön kihallgatás nem cáfoltatik meg, akkor a trónörökösnek fényes alkalmat nyílt volna arra, hogy eljárását a legbölcsebb és a legalkotmányosabb uralkodó színe előtt magyarázhassa meg. S ha egyebet nem, mindenesetre azt az okulást meritvén belőle, hogy amennyire rokonszenves lett Ferenc Ferdinánd

nánd trónörökös az egész magyar nemzet és a monarchia összes népei előtt azáltal, hogy érzelmeit a házasságkötésnél nem tagadta meg, annyira nem fokozná e mély és igaz rokonszenvet sem Magyarország, sem Ausztria részéről az, ha a trónörökös a politikai vonakozásokban sem tudná megtagadni, vagy legalább is alárendelni a trón és a kettős monarchia evidens, nagy érdekeinek — a saját érdekeltségét.

Vilmos-galéria.

(II. Vilmos a maga szobrát készíttette el Begas szobrászszal, a tervrajz azonban a császár műve.)

Az angol: (a kalauzhoz.) Tehát ez a Vilmos-galéria?

A kalauz: Ez!

Az angol: (A katalogust nézi.) Szobor? Hm! Nem rossz! Vajjon ki csinálta?

A kalauz: Hát Ó!

Az angol: Ki az az Ó?

A kalauz: A császár! Ki lenne más.

Az angol: A saját szobrát csinálni! Eredeti! Nézzünk tovább: II. Vilmos mint szónok. Essay: Irta II. Vilmos. (A kalauzhoz.) Ez is a császár műve?

A kalauz: Természetes!

Az angol: Menjünk tovább. „Elmondott beszédeim!” Ez is a császáré?

A kalauz: Igen!

Az angol: „El nem mondott beszédeim”. De ez csak a Károlyi Istváné?

A kalauz: Nem! Ezek már el nem mondott beszédek. Mind a császáré.

Az angol: Sang an Aegir. Dal, komponálta II. Vilmos. Sang an Aegir. Kritika, írta II. Vilmos. (Megelégedetten bólint.) Eredeti, igen, eredeti. — „A kínai háború” monográfia, írta, leírta és elolvasta II. Vilmos . . . Pompás!

A kalauz: Tessék csak tovább jönni!

Az angol: Ahán! A béke. Fesztette, berámázta, eladta és megvette II. Vilmos . . . Igen elmés! Igen elmés! . . . De ni! Itt a „hun beszédek” tizedik kötete után. Béke-beszéd, tartotta II. Vilmos. Háboru, indította II. Vilmos Sürgöny Krügernek. Feladta II. Vilmos. Baráti jobb az angoloknak. Nyújtotta II. Vilmos. Elcsapó-levél Bismarcknak. Küldötte II. Vilmos. Egy üveg rajnai ó-bor Bismarcknak. Küldötte II. Vilmos. Munkásvédő javaslat. Kieszelte II. Vilmos. Le a szocialistákkal. Dörögte II. Vilmos. Hármasszövetség. Magasztalta II. Vilmos. Orosz barátság. Megkötötte II. Vilmos . . . (Bámulva.) De hisz ez kolosszális!

A kalauz: Ez még semmi, uram! Engedelmeivel. Ön azt hiszi, hogy én közönséges cicerone vagyok?

Az angol: Igen! — Azt hiszem, hogy cicerone.

A kalauz: Nos hát uram, téved, mert én . . . én sem vagyok más, mint — II. Vilmos.

L. L.

HIREK.

— **Kihallgatás a királynál.** A király — mint Budapestről jelentik — ma tartotta meg az általános kihallgatást, a mely elé igen sokan járultak. Ő felsége előtt *Schlauch* Lőrinc bíboros, *Samassa* József érsek, *Tisza* Kálmán, *Apponyi* Sándor gróf, *Dessewffy* Sándor püspök, *Gromon* Dezső államtitkár, *Károlyi* Sándor gróf, *Pallavicini* Ede őrgrof és *Piret* Béla báró titkos tanácsosok; *Zsilinszky* Mihály államtitkár, *Miklós* Ödön volt államtitkár; *Horecky* Ferenc

báró c. püspök, *Mikita* Sándor dr. prépost, *Bernátsky* Ferenc apát, *Bolgár* Ferenc országgyűlési képviselő, *Oberschall* Adolf a budapesti kir. tábla elnöke, *Radisics* Jenő miniszteri tanácsos, *Kerzl* József főtörzsorvos és *Láncy* Leó udvari tanácsosok; *Márkus* József főpolgármester, *Halmos* János polgármester, *Pálffy* István pozsonyi gróf, *Mailáth* György gróf, *Klobusitzky* Tibor, *Radvánszky* Géza báró, *Szmeccsányi* Béla dr., *Várady* Géza, *Fejér* Elemér, *Köszeghy* József, *Köszeghy* Sándor, *Apponyi* Gyula gróf, *Eltz* Jakab gróf, *Horváth* Mihály, *Hunyady* László gróf és *Kazy* József kamarások; *Ghicy* Emma alapítványi hölgy; *Cudmau* Gyula, *Bikowski* Vitold lovag, *Ratkovics* János, *Tappeiner* József és *Vukovics* János ezredesek, *Nagy* Jenő és *Lázár* István gróf főispánok, *Csatáry* Frigyes főfelügyelő, *Kövesdy* Albert és *Thaly* Zsigmond kir. tanácsosok; *Jozlay* József dr. tanár, *Fittler* Kamil müipariskolai igazgató, *Fodor* Armin dr. kir. táblai bíró, *Hamza* Géza törvényszéki elnök, *Hamza* Ágost államvasuti főfelügyelő, *Földváry* József dr. min. titkár, *Cserhádi* Jenő gyárigazgató, *Simon* Jakab tőzsdetanácsos, *Weisz* Manfréd gyáros, *Frischmann* Jakab igazgató, *Feszty* Gyula építész, *Röck* István, *Láng* László és *Copony* Márton gyárosok; *Szalárdy* Mór dr., *Dán* Leó udv. szállító, *Dunkel* János udv. zeneműkereskedő, *Tószögi* Aladár dr., *Faragó* Ödön tanár, *Lipcey* József és *Rösler* Károly titkárok.

— **Ő Felsége háziorvosa.** *Kerzl* József dr. főtörzsorvos udvari tanácsossá neveztetett ki és a mai általános kihallgatáson megjelent ő Felsége előtt, hogy a legfelsőbb kitüntetést megköszönje.

— **Az új pályaudvar** építéséhez szükséges földterületek kisajátítása érdekében holnap, *kedden* reggel 9 órakor lesz értekezlet a városházán. Az értekezlet mozgalmasnak ígérkezik, mert a kincstár alig 60—80 krajcár kisajátítási árakat akar fizetni négyszögölenként a kisajátítandó telkekért.

— **A miniszter köszönete.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter dr. *Bogdán* Virgil aradi ügyvédnek és *Kintzig* Janosné konopi földbirtokosnak azon alkalomból, hogy a siketnémák Arad városi, államilag segélyezett iskolája szegény sorsu növendékeinek ellátási segély alapjára egyenkint 100—100 koronát adományoztak, köszönetét nyilvánította.

— **Zichy Jenő muzeuma.** *Zichy* Jenő gróf, aki tudvalevőleg egy egész muzeumra való anyagot gyűjtött össze ázsiai kutató utjában, egy egyenesen e célra berendezett muzeumot építtetett a fővárosban. A nagyérdékű muzeumot, mely a Rózsa-utcában van, — mint tudósítónk táviratozza — ma nyitották meg kellő ünnepélyességgel. A muzeumot *Wlassics* Gyula kultuszminiszter beszéd keretében nyitotta meg az érdeklődők előtt. Beszédében megköszönte *Zichy* Jenő áldozatkészségét, mire *Zichy* válaszában örömét fejezte ki afölött, hogy ő is részt vehet a művelődés fejlesztésében. Hír szerint a király is megtekinti a napokban *Zichy* Jenő muzeumát.

— **A királyné arcképét,** melyet a város Polgáry Géza festőművészrel a város részére festetett, ma helyezték el rendeltetési helyére a városháza nagytermébe.

— **Jégeső.** Az egész hónapban keresztül tartott esőzésben ma egy kis változatosság állott be: jég is esett, több ízben. Délig csak meglettünk volna valahogy az idővel, süttött a nap, azt gondolhattuk, hogy végre valahára már csak kitavasodik. Tavaszodott is délig, akkor hirtelen elborult az ég s két órakor már *bersónyi jégszemeket* pattogtatott vissza a kőjárda. Öt percig esett a jég, azután elkezdett beállani

az eső s tartott a zápor három óra utánig, a mikor újra megindult a jégeső, mely most még csak a gyümölcsfák virágaiban tehetett kárt. Ilyenkor avval vigasztalja magát az ember, hogy majd annál szebb lesz a május . . .

— **Kinevezések az államvasutnál.** A m. kir. államvasutaknál újabb kinevezések történtek. Az aradi üzletvezetőség központjában a hatodik rangfokozat harmadik osztályába sorozva hivatalnokokká nevezte ki a kereskedelemügyi miniszter *Ritt* Gyula Lajost, *Fekete* Árpádot és *Drágos* Arisztidet, a *külszolgálatnál*: *Tipula* Zoltánt, *Jakóts* Ernő Albertet, *Szendró* Mórt, *Barakovitsz* Gyulát, *Vas* Dávidot, *Nádasi* Lászlót, *Veres* András, *Steiner* Edét, *Göbl* Gyulát, *Drinóci* Jánost, *Handlei* Manó-Emilt, *Fiedler* Józsefet, *Benedek* Istvánt, *Buzecky* Bélát, *Go* ny Józsefet, *Szép* Autalt, *Füzi* Ernőt és *Klein* Vilmost.

— **Felsőbb leányiskola Aradon.** Évek óta huzódik az aradi felsőbbleányiskola felállításának ügye. Folytak a tárgyalások a tantestületek és az iskolai hatóságok között s a megvalósulásig még sem jutott el a kérdés. Most azonban tárgyalások nélkül áll megvalósulás előtt az iskola ügye, amennyiben *Somogyi* Gyula dr. kereskedelmi-iskolai tanár a maga és tanártársai nevében ma kérvényt nyújtott be a városhoz, *szubvenciót* kérve ebben egy Aradon felállítandó felsőbbleányiskolának. *Somogyi* dr. első évre 600 koronát kér, e szubvenció azonban évről-évre, ahogy az iskola feloldásával a látogatók száma növekedik, kevesedne. A kérelmet avval indokolják a folyamodók, hogy az iskola nagy hiányt fog pótolni, a mennyiben a leány-növendékek magasabb fokú kiképezését cölözze, amire a leányoknak Aradon ez idő szerint alkalmuk nincs.

— **A pécsi püspök a hólapda-ima ellen.** A hólapda-ima intézménye az utébbi időkben kezdett grasszálni. Babonás hívők terjesztik őket. Háromszor kell leírni az imát s aztán tovább küldeni három más hívőnek. Aki ezt megteszi, annak — a babona szerint — minden kívánsága teljesül. Már egyházi részről többször felszóltattak e babona ellen. Most *Hetyei* Sámuel pécsi püspök szólal fel ellene körlevelében, mert ez imák terjesztésében az ő nevével is visszaéltek. A püspök ezekre vonatkozóan körlevelében ezt mondja:

Kizártnak tartom, hogy papságom ilyen névtelenül küldözgetett *irka-firkáknak* hitelt adjon, mégis kedves hűveimre való tekintettel szükségesnek tartom immár papjaimat utasítani, miszerint világoztassák fel a hűveket, hogy ilyen ima tőlem nemcsak nem származik, de nem is származhatik, mert ellenkezik az egyház tanításával. Amennyiben a lelkész kedő papságnak pedig tudomására jutna, hogy hűveik közt ilyen imák közkezen forognak, tanítsák ki a hűveket, miszerint ha ilyen imát kapnak, *dobják azt egyszerűen a tűzbe.*

— **Férj és házibarát.** Egyik közeli városban történt, hogy egy fiatal ember, 25 esztendőes férj a feleségét e házibaráttal bizalmas helyzetben találta. A meglepett férjet e látvány mód fölött dühössé tette s hamarosan bicskát rántott elő, amelylyel a házibarátot hasba szurta. Az ügybe természetesen a bíróság is beleavatkozott, amiből azonban a férjre semmi baj nem hárult, mert a bíróság *felmentette*. A kuria az indokolásban azt hangoztatta, hogy a férj az eset láttára olyan indulatba jött, melyben cselekményét mérlegelni nem tudta. Ez a nagyfokú fölháborítás őt szabad elhatározási képességétől megfosztotta s így cselekménye nem volt beszámítható, a hasba szurt házibarát tehát a bíróságtól semmiféle elégtételt nem kapott.

— **A braganzai herceg balesete.** *Ferenc* József braganzai herceget, a debreceni Vilmos huszárezred hadnagyát komoly veszedelem

fenyegette tegnap délután. A herceg, aki ujabban szenvedélyes híve az automobil-sportnak egy ilyen modern ördög-motollán kerekedett Debrecen utcáin. A főtéren robogva, éppen akkor a vonat közeledett. A herceg, aki egyedül ült az automobilon, hirtelen fordulni akart. Az összeütközést el is kerülte így, kocsija azonban teljes erejéből neki vágódott a fasornak, úgy, hogy az első tengely eltört. A herceg még idejében, az ütközés előtt kiugrott az automobilból és egy bérkocsira ülve távozott a kíváncsiak nagy tömege előtt.

— **Kirabolt és felgyújtott fűszerbolt.** A főrosban ma a hajnali órákban a Városház-utca 1 szám alatt levő fűszerüzletbe ismeretlen tettesek betörték és 8040 koronát loptak el az üzletből, aztán egyszerűen felgyújtották, hogy a zürzavarban könnyebben menekülhessenek. Az esetről a következő tudósítást vettük:

A betörés és gyújtogatás dolgában a rendőrség nagy erélylyel vezeti a vizsgálatot. A IV. kerületi kapitányság részéről *Laky Imre* felügyelő nagyszámu rendőrrel egész délelőtt megszállva tartotta a épületet, mert valószínűnek látszott, hogy a betörők a házban rejtőzködnek annál inkább, mert dr. *Vermes* fogalmazó által eszközölt tanukihallgatások szerint az éjjel a házból a kritikus időben *senki el nem távozott.*

A délelőtti folyamán a helyszínére ment maga *Ruttner Sándor* segéd detektívfelügyelő is kellő számu detektívvel, továbbá dr. *Kállay Miklós* vizsgálóbíró a törvényszék részéről s megejtették a helyszíni szemlét, az ügyet pedig kiadták *Csocsán Jenő* rendőrfogalmazónak.

A vizsgálat eddig semmi bizonyosat nem tudott megállapítani. A bizottság azt megállapította, hogy a betörők a kézi pénzesfiókból 40 koronát, a kézi vasládából pedig 8000 koronát vittek el, annak felfeszítése után. Ezt a szekrényt a borpince mellett levő üres helyiségben megtalálták. Hogy a tettesek miként hatoltak az üzletbe, valószínű az, hogy az esteli zárás előtt bujtak már el a rendes pince folyosón, s a raktár falát törték be, azután hozzáfogtak a munkájukhoz. Valószínű, hogy ezen az uton is távoztak s a zürzavart felhasználva menekültek a tett színhelyéről.

A rendőrség a bűnjeleket magához véve a nyomozást nagy erélylyel folytatja. Az esetről a főkapitányág a következő hivatalos értesítést adta ki:

Ma hajnalban *Lautay István* fűszerésznek városház-utca 1 szám alatt levő üzletébe a pince felől ismeretlen tettesek behatoltak s elvittek 40 koronát, s egy vasládából 8000 koronát. A tettesek azután az üzletet felgyújtották, a kivonult tüeltőség azonban hamarosan eloltotta. Az így előállt kár mennyisége megállapítható nem volt. A feltört vasládát az üzlet melletti raktárban megtalálták. A nyomozás azonnal folyamatba tételezett.

— **Új hidak.** A „Pester Lloyd” írja: „Még el sem készült a Szeged és Hódmezővásárhely közötti új vashíd, máris hozzáfognak a Szentés és Csongrád közötti hid építéséhez. Az utóbbi hid munkálatai két évig tartanak. A közel jövőben ezeken kívül még két nagyobb-szabású hid építéséhez fognak hozzá: *Az egyik a Maroson vezet keresztül Arad és Új-Arad között, a másik a Dunán Baja és Báltaszéknél.*”

Szép, szép, vajjon megéri-e a Maros-hid felépülését — dédunokáink?

— **Megerősítés.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter *Schnellbach Ferenc* aradi siketnéma intézeti tanítót állásában végleg megerősítette.

— **A biciklis hercegnő kalandja.** *Viktória* angol hercegnő, az angol király egyetlen hajadon leánya, aki a bicikli-sport híve, a minap, mint Londonból írják, a kerékpárja miatt esinos kis kalandon esett keresztül. Udvarhölgyével a windsori parkban bicikliztek és hogy utjuk rö-

videbb legyen hazafelé, a Long Walk nevű sétányan mentek keresztül, hol a kerékpározás tiltva van. Egyszer csak szalad utánuk valaki és rájuk kiált. A hercegnő rá sem hederített az emberre, de az utolérte és a biciklijének kormányát elkapta. *A hercegnő lesett a gépéről és az udvarhölgy biciklijé majd hogy el nem gázolta.* A tulságosan buzgó ember a park egyik öre volt. El lehet képzelni, hogy mennyire elképedt, mikor megtudta, hogy kivel bánt el rövid brakhiális eljárásával. A hercegnő nyomban megvigasztalta, csak tulságos buzgalmát korholta. *Viktoria hercegnő és kísérete megint felültek a gépre, de alig fordultak egy-kettőt, máris eléjük állt egy fiatal rendőrtisztviselő.* Elővette a jegyzőkönyvét és megkérdezte a hölgyek nevét.

— *Viktoria hercegnő vagyok —* szölt az egyik.

A fiatal tisztviselőnek ijedtében kiesett a jegyzőkönyv a kezéből. A hercegnő pedig elkezdte dicsérni a kötelességtudását, azonfelül meg a nevét is meg kellett mondania. Végre ennyi akadály után hazaerkezett a hercegnő.

— **A reáliskola ünnepélye.** A állami főreáliskola „*Fábián Gábor*” önközpököre vasárnap délelőtt tartotta ez évben az ünnepélyét. A Liceum nagyterme szinig megtelt előkelő publikummal. A levegő fojtó volt, mint valami kazán belsejében, és e miatt igen sokan szerették volna elhagyni a termet, ha a kimenés nem lett volna oly nehézségekkel egybekötve. Még az ajtókat sem lehetett kinyitni az ott álló közönségtől. Az ifjak valóban megérdemelték ezt a nagy érdeklődést. *Erkel* „Hunyadi indulójával” kezdődött az ünnepély, melyet az ifjuság zenekara adott elő. *Mikita Béla* elnöki megnyitója után, egy pár kuruc dalt énekeltek. Ezek a dalok a közönség tetszését olyanmilyra megnyerték, hogy ismételnök kellett. Kedves és fölötte jóhatású volt az a rendező tanár részéről, hogy ilyen kuruc dalokat is fölvetett a műsorba. Dallai kell a hazafiasságot fejleszteni az ifjakban, mert semmiben sincs annyi meggyőző erő, mint a dalban. Ezután *Rudas Mano* szavalta el Tompa Mihály „*Széchy Mariáját*” *Dörre Jenő* Hubai „*Csárda jelenet*”-ét igen csinos hegedűjátékkal adta elő, *Piwny Béla* Tompa szerelméről irt művét olvasta fel. Az intézet zenekara igen ügyesen adta elő a „*Cigánynő*” című opera nyitányát. *Weltényi Ernő*, *Kiss József* „*Jehová*”-ját szavalta el végül. A közönség a déli órákban megelégedetten hagyta el a disztermet.

— **Áthelyezett alezredes.** *Dietrich* Albert hadmérnökkari alezredes Aradra helyezettett át a csász. és kir. 33-ik gyalogezredhez.

— **Rigó Jancsiné reményei.** Megint *Rigó* Jancsinéről, más néven *Chimay Klára* hercegnéről kapunk hírt. A népszerű Rigó-pár jelenleg Londonban van, ahol a hercegné meginterjúhultatta magát és felvilágosítást adott azokról a mesékről, amelyek róla és kedves férjéről keringenek.

— Igen, — mondotta a szép muzsikusné, — én magam terjesztettem azt a hírt, hogy Jancsim meghalt. Az újságoktól nem volt nyugtunk és úgy látszott, mintha csak halálunk után volnának hajlandók bennünket békében hagyni. Ezért híreszteltem el, hogy Rigó Kairóban pestisben meghalt. Az a hír is járt felőlünk, hogy ikreknek adram életet; noha még családukbán eddig gyerek nem volt. Az is tévedés, mintha a színpadra akar-nék lépni, hiszen csak szobrot állhatnék, egyébhez nem értek. Nem is nekem volt szándékomban az Alhambra-színházhoz szerződni, hanem Rigónak. Ha 500—600 koronát tudna szerezni esténként, ezzel életmódunkat kényelmesebbé tehetnők és élvezhetnők egy kicsit az életet, amiben már régen nem volt részünk. Már tárgyalunk is az Alhambrával, de nem akarnak annyit fizetni, mint amennyit kérünk. Ezért valószínűleg az Empire-színházhoz fogunk

menni. Ha a férjemet szerződtetik, — hiszen ő csodálatos művész, — akkor természetesen én is minden este a színházban volnék, de nem a színpadon.

— **Nyelvkérdés a hitoktatásban.** A pesti görög keleti szerb egyházközségnek a székesfőváros közgyűlése még 1899 évi december 6-kán megszavazott évi 1000 koronát, három esztendőre terjedőleg, de azzal a föltétellel, hogy a hitközség a főváros összes községi iskoláiban magyar nyelven tartozik ellátni a hitoktatást. A hitközség a segílyt elfogadta volna ugyan, de a magyar nyelven való oktatást kifogásolta s a közgyűlés határozatának idevágó részét megfölebbezte a belügyminiszterhez. *Szell Kálmán* miniszterelnök, mint belügyminiszter most leiratilag értesíti a főváros hatóságát, hogy a szerb egyházközség felebbezését elutasította.

— **A miskolci aeronauta.** A repülés problémájának Miskolc városában is van egy buzgó buvárlója. *Kovács László* a neve, foglalkozására nézve gépteknikus. Tavaly nyáron kimerítőbben ismertették a lapok az ő találmányát. „*Gépmadárnak*” nevezi a repülőgépet. — Meg is küldte *Millerand* francia kereskedelmi miniszternek a modelljét, hogy csináltassa meg nagyban a francia állam költségén. Ma aztán a magyar lapokhoz panasz érkezett *Kovács Lászlótól*. Panaszodik benne, hogy még mai napig sem kapta vissza gépmadárát a francia minisztertől, pedig többször sürgette már. De nem ez a lényege mostani levelének. Újabb irásának az a célja, hogy tudtára adja a világnak, hogy ő nemcsak a gyakorlat zöld mezejét műveli, hanem nem idegenkedik az elmélet szürke birodalmától sem. Elméleti munkásságának bizoyságául valóságos kis könyvtárt készült most kiadni. Azt írja, hogy a következő munkái jelennek meg legközelebb.

1. Földünk romboló és alakuló korszaka. 2. Földünk belvilága a mai korban. 3. Földünk kezdetleges állapota. 4. A hold horpadása. 5. A nap villamossága.

A sorozatnak, úgy látszik, itt még nem szakad vége. Mert *Kovács László* az ötödik könyv mellé odabiggyeszti még ezt a sokat ígérő három betűt, hogy: s. a. f. A miskolci aeronauta nem bizik magában e címek hangzatosságában sem. Azt mondja ugyanis némi tóditással levelében, hogy mindezekben a munkákban egyetlen egy olyan szó sem fordul majd elő, amely más eféle munkából volna átvéve.

— Sőt, a munkám — mondja továbbá — általában eddig még ismeretlen új világot, új tudományt fog az olvasóközönség elébe tárni.

Nos, a munkák, ha majd megjelentek, meg fogják mutatni, hogy csakugyan érdeme lesz-e *Kovács László* elméleti szülőiteinek, hogy „egyetlen egy szót sem” vesz át beléjük más eféle munkákból.

— **Tolvaj arisztokrata.** Koppenhágából írják, hogy ott csavargás miatt letartóztattak egy embert, aki magát gróf *Knerynski* Antalnak nevezte. Mint később kitűnt, az illető igazi neve gróf *Rikovski* Gyula, egy előkelő lengyel nemesi család sarja, kit azonban többszörös lopás büntette miatt családja kitagadott s számos városból ki is van örök időkre tiltva.

— **Temetés pap nélkül.** *Acsuva* községben folyó hó 15-én egy *Nyág* Simon nevű embernek három éves fia meghalt. Midőn az apa az anyakönyvi hivatalból a temetés végett *Vusdea* György görög-keleti lelkészhez ment, az keréken megtagadta a vallás iszertartást azért, mert a gyermek nem volt nála anyakönyvelve. Ez már a második ilyen tette *Vusdea* lelkésznek mert ugyanez az apa azelőtt egy évvel másik kis fiát is vallási szertartás nélkül volt kénytelen eltemetni, jöllehet az apa tanukkal képes igazolni, hogy mindkét gyermekét bejelentette a papnak, sőt azokat meg is keresztelte. Különbben *Nyág* Simon megtette feljelentését a nagyhalmági esperesnél a kegyetlen szivü pápa ellen.

— **Balekfogó lap.** Egyik vidéki lap nyilatkozta tegnap a következő nyilatkozat jelent meg:

A Budapesten megjelenő „Ujkor“ című zuglapocska Pick G. nevű szerkesztőjétől ma a lap idei 11-iki számát és egy husz koronáról szóló nyugtát kaptam következő levél kíséretében: „Budapest, 1901. március 31. Nagyságos Urunk! Van szerencsénk mai számunkat tiszteletteljesen megküldeni és az Uraságról megjelent elismerő sorokat szíves figyelmébe ajánlani, remélve, hogy eme eljárásunk helyeslésével fog találkozni. Egyidejűleg igen szépen kérjük, hogy előfizetőink sorába lépve, a csatolt elismervény szerinti összeget kiutalványozni sziveskedjék. Mély tisztelettel: Ujkor szerkesztője, Pick G. Csömöri-ut 33.“ Ezen balekfogó eljárásra nyilvános válaszem a következő: Nem vagyok hajlandó ezen a nevezett zuglapban megjelent „Elismerés“ című izléstelen, émeletítő s a név megváltoztatása mellett bármely tisztességes egyénre ráillő frázisokért 20 koronát fizetni és baleknek beállani. Segesvárt, 1901. április hó 1-én. Sebési Akos, kir. közjegyző.

— **Halálra ítélt gyilkos.** Ismerős az újságolvasó közönség előtt Katona György, a csongrádi gyilkos. Nálánál kegyetlenebb és szívtelenebb még a gyilkosok közt sem akad. Nembánomsága határtalan s az a mesés cinizmus, ami őt jellemzi, érdemessé teszi, hogy vele foglalkozzunk. Már a végtárgyalásán megdöbbsent a bíróság Katona bámulatosan nyugodt viselkedésén, ki semmi megbánást nem érzett rettenetes büne iránt, még akkor sem, mikor a halálos ítéletet mondták ki reá. Most a börtönben sem változott meg, melyben csak kegyelmi kérvényei elintézéséig van. Szolgáljon az állatias ember jelenlegi viselkedésére nézve az alábbi tudósítás: A végtárgyalás után este volt már, mikor szuronyok közé vették a halálra szánt gyilkost és visszakisérték a szegedi csillagbörtönbe. A büntetés hamar elterjedt a hire, hogy halálra szolt az ítélet. A csillagbörtön nagy rabállományában nagy csöndesség mutatkozott, csak Katona György cellája volt hangos a megrögzött ember jókedvétől. Először is nekiesett a rabkosztnak és a menázsit a csajka aljáig elfogyasztotta, azt mondta, hogy megszolgált érte, mert reggeltől késő estig ugyancsak megéhezett. Vacsora után még füttyürészett egy ideig, aztán eljött a lefekvés órája. Azt hitték a cellák körül, hogy a vak sötétségben elfogja a megbánás és a halálfélelem Katona Györgyöt. De bizony az emberirtó csak egyet fordult és néhány perc múlva úgy horkolt a pricscsén, mintha semmi sem történt volna. Egész éjszaka figyelték az örök, hogy kárt ne tegyen magában. Nem is volt ilyen szándéka Katona Györgynek. Azóta ilyen egyformaságban várja Katona György bűnyüének hovafordulását. Két órát sétál naponként két ór között, külön a többi raboktól és ha szoba kerül a halálos ítélet, csak annyit mond:

— Nem marad az annyiba!

— **Diplomáciai összeköttetés Mexikóval.** Berlinből írják, hogy a német követség részére, a mely eddig az osztrák-magyar érdekeket is képviselte Mexikóban, lépést tétetett a diplomáciai összeköttetés helyreállítása ügyében, a mely 1867 óta meg van szakítva monarchiák részéről.

— **Kinai szokások.** Egy kínai misszionárius: Moeltner Zenó pater a ki huszonkét évet töltött Kinában, most Bécsben időzik, hol egy felolvasáson sok érdekes dolgot mondott el a mennyei birodalom fiainak szokásairól. A kínaiak udvariasságát, a mely azonban minden következmény nélkül szűkülökodik, jellemzi, hogy a gazda, ha vendég jön hozzá, mihelyt ezt a diszhelyre leültette, rögtön a következő kérdéssel üdvözlö: „Jól laktál?”

Mire a vendégnek kötelessége, hogy így feleljen:

— Ugy jól laktam, hogy majd szétpukkadok.

Es így kell felelnie még akkor is, ha mindjárt az ájulás környékezi az éhségtől. Minden valamirevaló kínai házában van egy kincses szoba és ennek a kincstárnak legbecsesebb darabjai a — koporsók. A kínaiak ugyanis, ha olyan ajándékot akarnak egymásnak adni, a mely a megajándékozottat különösen megörvendeztesse — koporsót ajándékoz neki. Így azután egy „közkedvelt“ kínai élete folyamán annyi koporsót gyűjt össze, hogy az utódja bátran átalakulhat temetkezési vállalatá. Érdekes és a kínai nép lelkületére jellemző, hogy a kínai nyelvben nincs szó a szerelemre. A kínai ezt a szót és ezt a fogalmat nem ismeri. A két nem közti viszony bensőségét *si-an-hau* szóval fejezi ki, a mi nőhöz való vonzódást jelenti.

— **Kitüntetés.** A *Munk H. és fiai* bécsi cég egyik tagját: *Munk Sándort*, ki jelenleg maroszlatai fűrészgárájában tartózkodik, a Felsője a kereskedelmi tanácsosi címmel tüntette ki. Hivatalnokai a kitüntetés alkalmából lelkes ovációkban részesítették.

— **Lelketlen orvos.** A strassburgi törvényszék egy évi fogházra ítélt egy orvost, a ki részeg állapotban halálát okozta egy beteg-ágyas asszonynak.

— **Egy millió dollár évi fizetés.** Nemrég az összes lapokat bejárta az a hír, hogy mr. C. m. Schwab a Carnegie-Morgan-féle acéltrust igazgatója 800.000 dollár évi fizetést huz, Mo Kate *Karew*, amerikai hírlapíró, aki meginterviewolta a rengeteg fizetésű igazgatót, most azzal számol be, hogy Schwab fizetése még ennél is több, kerek egy millió korona. Az egész interview csak hat percig tartott, mert az acéltrust igazgatójának ezer a dolga és nem sok időt szentelhet arra, hogy magát kikérdeztesse. Az interviewból kitűnik, hogy mr Schwab még csak 38 éves. Tizenhét éves volt, amikor az iskolát elhagyta és azon ábrándozott, hogy gépészmérnök lesz. Előbb azonban csak egy fűszerkereskedésben kapott állást, hol nagyon nehéz munkát kellett végeznie, de azért szabad óráiban egy acélgárba járt és folyton a gépeket tanulmányozta, míg a gyár tulajdonosa megszerette a fiatal embert és alkalmazta. Így került Schwab az acélszakmába, hol gyorsan emelkedett, míg végre az írasi acéltrust igazgatója lett. Ő maga egész sikerének titkát nem a 'ehetségben, hanem a munkája iránti szeretetben látja. Az interview végén a hírlapíró összeállítja a világ legnagyobb fizetéseit. Ez érdekes táblázat szerint:

Egy ellentengernagy	7500 dollár
A hadsereg főparancsnoka	11.000 „
Az Unio legfőbb törvényszékének elnöke	11.500 „
Egy amerikai nagykövet	17.500 „
Az angol alsóház elnöke	25.000 „
Az angol hadsereg főparancsnoka	32.000 „
Az angol lord főbíró	40.000 „
Az Egyesült-Államok elnöke	50.000 „
A „New-York“ bizt. társaság elnöke	75.000 „
A „Mutual“ elnöke	100.000 „
Mr C. M. Schwab	1.000.000 „

évi fizetést kap.

— **Garázda huszár.** Tegnap este a József-főherceg uton járókelő közönség sétáját egy huszár szakaszvezető garázdálkodása zavarta meg. A berugott huszár kivont karadal rohant végig az utcán s csak a véletlennek köszönheti, hogy egy leányt agyon nem szurt. A rendőrök lefoglalták *Stab Mihályt* — így hívják a huszárt — s a városházára vitték, ahonnan a katonai őrző a kaszárnyába kísérte be.

— **Brutális ezredes.** Párisból írják, hogy a 70-ik gyalogezred parancsnokát a hadtest parancsnok elfogatta. A letartóztatás azért történt mert az ezredes az ezredorvossal egyetértve, egy egészséges katonát az örültek házába csukott, mert egy igazságtalan ítélet miatt panaszt emelt a hadtestparancsnoknál.

— **Elfagyott ibolyák.** A Riviera lakossága nagy részének a legjövendelmzőbb kereseti forrását képezi az ibolya-kertészet. Az utóbbi napokban be-

állott fagy az ideai ibolyatermést teljesen tönkretette s így sok család kenyér nélkül maradt. A San Remóban időző *Gorlov* orosz tábornok 10.000 forintot adományozott a szegény ibolyatermelők között való szétosztásra.

— **Meggyilkolt fakereskedő.** Versecről táviratozzák: Egy itteni előkelő fakereskedő, *Trucia Vazul* tegnapelőtt nyomtalanul eltűnt. A rendőrség mind máig hiába kereste, míg végre a Berzáva folyóban megtalálták holtan. A fején több súlyos seb volt, a szája pedig földdel volt teletömve. A vizsgálat kiderítette, hogy az Omor községben lakó *Koschak* testvérek gyilkolták meg a fakereskedőt. A gyilkos legényeket letartóztatták.

— **Bresci.** Umberto olasz király gyilkosát a napokban a portolongonei bagnoból Ventolene szigetére kísérték, a melynek bagnojában fogja életének hátralevő részét eltölteni. A hajón Brescit a kajüt falához láncolták és kezét, lábát megvasalták. A hajó egyik tisztje megkérdezte tőle, hogy megbánta-e már gonosz tettet? A királygyilkos egész cinizmussal válaszolta, hogy nem.

— Emlékszik a tragikus pillanatra? — kérdezte a kapitány.

— Nagyon jól emlékszem, — felelte Bresci. — Arra is emlékszem, hogy miután a lövéseket megtettem, a közönség rám rohant és borzasztóan bántalmazott. Egy karabinieri főhadnagy letépte testemről a ruhát, úgy, hogy óram kiesett a zsebemből és nem tudtam többé megtalálni.

Arra a kérdésre, hogy nem tölti-e el lelkét kétségbeeséssel, hogy egész életét fogolyként kell eltöltenie, azt felelte Bresci, hogy ő tudja, jól, hogy a forradalom nemsokára kiszabadítja. Miután a hajó kikötött és kivitték Brescit a partra, ő nyugodtan és fejét magasra tartva haladt el a kíváncsi tömeg között, a bagno felé.

— **Halál a villamoson.** Budapestről jelentik: *Csuzy Jánosné* monori születésű 59 éves cseléd ma délelőtt, a köztemetői uton haladó 449 számú villamos kocsin hirtelen rosszul lett, s pár perc alatt kiszenvedett. Beszállították a törvényszéki orvostani intézetbe.

— **Hamis ötkoronások.** Nagyváradról jelentik lapunknak, hogy a közeli Belényesen és vidékén az utóbbi időben igen sok hamis ötkoronást hoztak forgalomba. A nyomozás kiderítette, hogy egy *Petrikó Ferenc* nevű sonkolyosi gazda a pénzek gyártója. A házkutatás alkalmával egy gépet és igen sok hamis ötkoronást találtak nála. A pénzhamisító parasztgazdát letartóztatták.

— **Fegyencélzás Przemyslbe.** A Przemysl fegyházban egy rabot rendetlen viselkedés miatt egyes zárkába akartak csukni, s e miatt segítségül hívta rabtársait. A rabok erre döngögni kezdték a zárkák ajtait úgy, hogy lecsendesítésükre a katonaságnak kellett közbe lépni. A börtönigazgató a lázongó rabokat felvilágosította, hogy miért akarja elzáratni társukat, a mire ezek elcsendesedtek.

— **A felsült betörő.** *Miakics Gyula* érdi születésű 21 éves kánokovácssegéd Budapesten az éjjel hamisított kulccsal behatolt *Széchenyi Jenő* gróf apátkanonoknak Wesselényi-utca 20-ik szám alatt levő lakásába. A betörő oly ügyetlen volt, hogy a működése közben való zajra a házmester figyelmessé lett, s nyakon csípte.

— **A dohányzásról.** Amint az időnkint pontosan vissza-visszatérő fűző-kérdésnek mindig megvan a maga az aktualitása, éppigy folyton időszerű a dohányzás egészségügye is. Egy német orvos folyóirat ir most e kérdésről. A cikk szerint: Kolumbus Amerika fölfedezése idejében a bennszülötteket már donányozni és burnótozni látta. 1558-ban hozták az első dohánynövényt, 1559-ben pedig az első dohánymagot *Portugáliába*, a honnan egész Európába elterjedt s 1601-ben a hollandok Jávába vitték. Kezdetben inkább a burnótozás volt szokásban: a dohányzást csakhamar mindenütt tilalották, mégis mindenütt meghonosodott s ma ott ott nők is hódolnak a dohány élvezetének. Log-nagyobb a dohánnyafogyasztás az *Északamerikai Egyesült-Államokban*: fejenként 2550 gramm;

legkevesebb Finnországban, ahol egy tizedgramm esik egy fogyasztóra. A német lap szerint hevenyész dohánymérgezés nem a tüdő útján, hanem a gyomron át történik. Frölich német tudós kétségbe vonja, hogy a dohányzás az agyra ártalmas befolyást gyakorol, azt azonban ő is tapasztalta, hogy gyomorhurutot, ideges jelenségeket, ugyszintén az ajkakon, fogakon és a száj nyálkahártyáján beteges elváltozásokat idézhet elő. Ami a dohány ártalmának elhárítására irányuló rendszabályokat illeti, hatósági intézkedéseket ajánl a német orvos a dohánygyárakban alkalmazott munkások védelmére, továbbá az ifjuság kioktatását a dohány élvezetével járó veszedelmekre nézve. A dohányzást a tizenhatodik év előtt nem volna szabad megengedni a tanulóknak s a dohányzás veszedelmét ellen való egyéni védelemre erős dohányzóknak mérséketet s a dohányzás módjának javítását ajánlja. *Helyesebb szabadban dohányozni.* A beszívott füstöt a szájból gyorsan s teljesen ki kell fújni, s nem szabad az orron át bocsájtani sem lenyelni; a szivart nem szabad folyton az ajkak közt tartani s egészen elszívni. Hosszu, szétvehető, könnyen tisztogatható pipáktól dohányozni egészségesebb, mint szivart, vagy cigarettet szívni; kitűnő e tekintetben a keletiek *nargilája* (vizes pipája). A mi a szivarozást illeti, Frölich legalább is tíz centiméter hosszú szopókát ajánl, hogy a zájba forró füst, vagy dohányrészek ne jussanak. Legártalmasabb szerinte, a cigarettézés. A dohány ártalmait ellen továbbá rendszeres szájpolás ajánlatos; napjában többször erősen ki kell öblíteni a száját mintegy negyed liter vízzel, a melyben egy gramm konyhasót oldtak fel. Ártalmas a dohányzás reggeli előtt, éhgyomorral, éppugy ártalmas a dohányzás fárasztó mozgáskor. Szóval ezert szerint a dohányzás mindig ártalmas, vagy legalább óriási óvatosságot igényel. Már most csak az a kérdés, hogy a német doktor napjában hány cigarettát és szivart szí el? Mert legnehezebb dolog a világon, ha valaki a reformot önmagán kezdi el.

— **Idegen nem mulaszthatja el** megtekinteni Porter Vilmos koronás áruházat, mely a koronarendszernél fogva kiváló előnyöket rejt magában a vevőközönségre nézve. A fővárosi mintára berendezett koronás áruházban minden elgondolható cikk kapható, alkalmi tárgyak és játékszerekre nézve pedig nagyszerű módon van külön osztályban berendezve és így különösen ebben a tekintetben határozottan mint elsőrangú bevásárlási hely van Aradon elismerve. Idegeneknek különös figyelmébe ajánljuk ezen népszerű üzletet.

— **Növnyarositás.** Morár István aradi lakosnak a belügyminiszter megengedte, hogy vezetéknevét „Molnár“-ra magyarosítottan viselje.

— **Kossák József** csász. és kir. udvari fényképész Templom utca 2. szám. Felvételeket eszközöl minden időben saját műtermében és házon kívül.

— **Ebmarás.** Szirmay Jenő II. éves polgári iskolai tanulót ma a Templom-utcában egy kutya lábászárán megharapta. A kapitányi hivatal a kutyát annak megállapítása végett, hogy veszett-e, vagy sem, megfigyelés alá tette.

Kik a gyujtogatók?

— Érdekes statisztika. —

Arad, április 22.

Közérkölcsei és kulturális állapotainkról megdöbbentően sötét képet nyújt az a tény, hogy a tüzeseteknek legnagyobb része majdnem egyharmada gyujtogatásból származik. Így van ez évről-évre, s nem is javul a helyzet, sőt talán még rosszabbodik. 1898 ban pl. csak 31.42 százalék volt, míg 1899 ben már 32.75 százalék.

Itt, ha ez a vigasztalás számba mehet, csak az vigasztaló némileg, hogy az anyaországban az utolsó évtizedben valamivel kevesbedik a gyujtogatások száma s Horvátországban nagyobodik.

A Magyarok, sőt felemelő tudatot ad az, hogy a legkevesebb gyujtogatás éppen az ország legmagyarabb részében fordul elő. A Duna-Tisza közében (18.4 százalék) s a Dunántuli me-

gyékben (26.9 százalék). Viszont a legtöbb éppen a nemzetiségek által lakott vidékeken és pedig 39.3 százalék Erdélyben, 39 százalék a Tisza-Maros szögén (oláhok), 38.1 százalék a Tisza jobbparti, s 37.2 százalék a Duna balparti megyékben (szlávok).

S végül, ahol a magyarság és a nemzetiiségek körülbelül egyenlő számban vannak megoszolva: a Tisza balparti megyékben 32.5 százalék, haigis az átlagosnál valamivel jobb az arány! De itt is épp a tiszta magyar megyékben feltűnően kicsi a gyujtogatások száma, ellentétben azokkal, ahol nemzetiségek laknak nagyobb számban. Es pedig: a tisztán magyar; Békésm. 29.2 százalék, Hajdum. 15.5 százalék, a magyar—oláh; Biharm. 36.5 százalék Szilágym. 41.7; a magyar—szláv: Ugocsam. 41.9 százalék Mármarosm. 45 százalék.

Fényes bizonyítéka ez annak, hogy a magyarság ebben a tekintetben is fölötté áll a nemzetiségek színvonalának, kulturális és erkölcsi szempontból is.

Igaz ugyan, hogy bár fenti adatok szerint a gyujtogatásokból 40 százalékos átlag illeti a nemzetiségi megyéket, de még mindig fenmarad 20 százalékos átlag a magyar megyék rovására, ámde itt is distingválunk kell a gyujtogatás indító rugóját.

A magyar nép heves temperamentumánál fogva pillanatnyi haragból, felhevülésből vete-medik gyujtogatásra, ami erkölcsi szempontból még sem esik oly súlyos beszámítás alá, mint a nyereszkesedés, vagy alattomos bosszuvágyból elkövetett gyujtogatás, habár a végeredmény azonos is.

MULATSÁGOK.

(=) **A magyarországi munkások rokkant- és nyugdíj-egylet aradi fiókja** 1901. évi május hó 19-én, vasárnap, a csálai erdőben két zenekar közreműködésével jótékonycélu majális rendez, Belépő-díj: személyenkint 80 fillér. Tánc kezdete délután 2 óraker. A tiszta jövedelem a külön-alap javára lesz fordítva, melyből az egyleti tagok árvái lesznek segítve. Ezen célra felülfizetéseket köszönettel fogad s hirdapilag nyugtáz az elnökség. Kivonulás reggel 8 óraker Schwéznér Károly Pécskai-uti vendéglőjéből. Kedvezőtlen idő esetén a mulatság pünkösdi hétfőjén este 8 óraker Schwéznér Károly vendéglőjében tartatik meg.

SPORT.

+ **Az aradi polgári lövész-egylet** április hó 21-én tartott rendes lövészete alkalmával díjat nyertek: *Mozsár díjat*: Kosztka Emil I. díj, 16 m. 32 körrel, Bródy József II. díj 12 m. 26 körrel. *Mély lövésnél*: Bródy József a legjobb 4-essel nyert díjat. *Kördíjat*: Kosztka Emil I. 3 T. 20 körrel, Bródy József II. 3 T. 19 körrel, Domonkos Lajos III. 3 T. 16 körrel, Feszler Károly 10 m. 18 körrel, Weisz Dávid 6 m. 10 körrel, Andrényi Károly 10 m. 16 körrel, Wormser Henrik 4 m. 8 körrel. Farkas Abraham 6 m. 10 körrel, Joó Béla 12 m. 20 körrel.

TÖRVENYKEZÉS.

§ **Jámbor ur, az erkölcsbíró.** Jámbor Ernő könyvkiadó feltette magában, hogy purifikálni fogja a főváros erkölcs rendészeti állapotait. E miatt 1899. évi október 25-én egy feljelentést adott be a VI. kir. kapitánysághoz, amelyben előadta, hogy az Uj-utca 41. sz. a lakó Trezsó Andrásné kerítéssel foglalozik s lakásán leányokat tart. A rendőrség erre megindította a nyomozatot melynek során Jámbor feljelentéséből csak annyi bizonyult be igaznak, hogy Trezsónénél csakugyan lakik két leány Balogh Hasznos Irma és Uhrin Gizella albérlésben. — De hogy ezek könnyelmű életmódot folytatnának, a legszorgosabb megfigyelés dacára sem volt a rendőrség által megállapítható. Ezért aztán a VI. ker. rendőrkapitányság vezetője Zlinszky Károly úgy Trezsóné, mint a két

leány ellen beszüntette a további eljárást s arról Jámbor Ernőt, a panaszt értesítette is. Jámbor azonban sehogy sem tudott megnyugodni ebben megszüntető határozatban, s 1899. nov. 11-én Rudnay Béla főkapitányhoz intézett beadványában fenntartotta vádjait Uhrin Gizella ellen. Egyben pedig a nyomozást teljesítő rendőri közegekről azt írta, hogy azok felületesen jártak el s hazug, ámitó jelentéseket tettek eljárásuk eredményéről. Miután ezen vádja is alaptalannak bizonyult Jámbor Ernő újabb és újabb beadványokat intézett azután a főkapitányhoz, amelyekben azt állította, hogy a VI. ker. kapitányság maga terjeszti a prostituciót, mert jövedelme van belőle. — Ehhez hasonló vádakkal s gyanúsításokkal illetve még Zlinszky Károly rendőrtanácsost s a nyomozást teljesítő rendőrközegeket. A rendőrség, illetve Zlinszky Károly rendőrtanácsos nyilvános rágalmas vétsége miatt jelentette fel Jámbor Ernőt, akit a törvényszék vád alá is helyezett.

Ma volt ez ügyben Budapesten a főtárgyalás Oláh bíró elnöke alatt. Jámbor Ernő ádott, süket léte, csak nagy nehezen volt kihallgatható. Vallomása ekkor is oly zavaros volt, hogy azon a törvényszék alig tudott eligazodni. Zlinszky rendőrtanácsos kihallgatása során részletesen ismertette az ügy előzményeit, s kijelentette, hogy panaszát fenntartja.

Bródy Ernő dr. védő több tanu kihallgatását kérte arra nézve, hogy Uhrin Gizella előlete csakugyan nem volt olyan kifogástalan, mint aminőnek a rendőrség feltűntette. Késérő dr. alügyész ellenzése után a törvényszék nem adott helyt a védő kérelmének, hanem e helyett elrendelte Jámbor Ernő vádlott elmebeli állapotának megfigyeltetését, mert alapos gyanu forog fenn, hogy a vádlott erkölcsnemesítő téveszmékkel küzd folyton. A tárgyalás ezzel véget ért.

NAPIREND.

Április 23. Kedd. Róm. kath. naptár: Béla. — Protestáns naptár: Béla. — Görög-keleti naptár (április 10.): Terenc. — A nap két 4 óra 41 perckor, nyugszik 6 óra 44 perckor. — A hold két 8 óra 22 perckor, nyugszik 11 óra 55 perckor.

Időjárás. Légnomás reggel 7 óraker 766.1 milliméter, délután 2 óraker 764.8 milliméter. — Hőmérséklet reggel 7 óraker $9^{\circ} + 4.0$, délután 2 óraker $9^{\circ} + 11.1$. — Szél iránya és ereje reggel 7 óraker EN. 4, délután 2 óraker E. 3. — Felhőzet reggel 7 óraker félderült, délután 2 óraker többnyire borult. — Csapadék az utóbbi 24 órában 1 milliméter.

Időjárás. A központi meteorologiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Enyehe, jelentékeny csapadék nélkül.

Szabadságszolgálat emléktárgyak országos muzeuma (színház-épület I-ső emelet.) Nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belépti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Köloséy-könyvtár. Nyitva van vasár- és ünneppnapokat kivéve, mindennap 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig. Helyiség: Breklye-muzeum helyisege melletti ülésterem.

Április 30. Weitzer János gép, waggongyár- és vasöntőde részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 óraker. — Az aradi szegény tanulókat segélyező-egyesület közgyűlése délután 4 óraker (Városháza.)

Május 3. Aradmegye évnegyedes közgyűlése délelőtt 9 óraker.

Május 5. A radnai kaszinó-egylet táncestélye.

Május 10. Az aradi villamosági részvénytársaság közgyűlése délután 2 óraker.

Május 19. A magyarországi munkások rokkant- és nyugdíj-egylet aradi fiókjának majálisa (Csálai erdő.)

KOZGAZDASAG ES KOZLEKEDES.

= **Bécsi állatvásár.** Felhajtott 5598 darab ökör. Ebből 4000 darab magyar, 793 galiciái és 805 német. Továbbá 944 apró jószág. Fizettek: magyar ökörért 48—67, galiciáiért 50—71, németért 52—77 koronáig métermázsánként.

= **Fizetésektelenségek.** A bécsi Creditorenverein a következő fizetésektelenségeket jelenti: Schachter Samuel, ruhakereskedő, Bécs. — Hoter Paulina, Bécs. — Dalits Marco és fivére, Budapest. — Dietrich Miklós, szabó, Feketehegy. — Bacuml Manó, Soroksár. — Löwy József, Békés-Csaba. — Golsstein Izidor Székesfehérvár. — Hübschmann Lipót, Ungvár. — Fischer József, Aussig. — Gotlieb Abraham, Tarnow.

S z e s z ü z l e t.

— Április 22. —

Mai jegyzéseink: Készártó nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter o/o, belcértve 70 korona fogyasztási adót.

Szárított moslák: 12.80—13— korona mmázsánként.

Budapesti ár- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 22.

Déltőzsde. A buzakinálát kielégítő, a vételkedv mérsékelte. Nyugodt irányzat mellett 26.000 métermázsza került forgalomba, jól tartott árakon. Egyéb gabonaművekben csekélyebb forgalom. Időjárás változó.

Zárul 12 órakor:

Buza áprilisra	7.60—7.61
Buza májusra	7.63—7.64
Buza októberre	7.69—7.70
Rozs áprilisra	7.72—7.73
Rozs októberre	6.67—6.68
Zab áprilisra	6.73—6.74
Zab októberre	5.58—5.60
Tengeri májusra	5.27—5.28
Tengeri júliusra	5.38—5.39
Repce augusztusra	13.—13.10

Zárul 5 órakor:

Buza áprilisra	7.61—7.62
Buza májusra	7.64—7.65
Buza októberre	7.72—7.73
Rozs áprilisra	7.77—7.78
Rozs októberre	6.70—6.71
Zab áprilisra	6.72—6.74
Zab októberre	5.58—5.60
Tengeri májusra	5.29—5.29
Tengeri júliusra	5.39—5.40
Repce augusztusra	13.05—13.15

Zárul 5 órakor: korona

Osztrák hitelrészvény	700.75
Magyar hitelrészvény	703.—
Leszámitolóbank részvény	447.—
Rima-Murányi vasmű részvény	512.—
Osztrák-magyar államvasúti részvény	697.75
Közúti vasút	578.50
Városi villamos vasút részvény	304.—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti ár- és értéktőzsdén.

Budapest, április 22.

Magyar aranyárjádék 40/0	117.50
Magyar koronajárjádék 40/0	93.—
Magyar arany 41/20/0	120.75
Magyar ezüst 41/20/0	100.50
Magyar keleti vasút	118.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	92.75
Magyar italmegváltási kötvény	99.75
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	93.50
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	174.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	141.—
Osztrák papíráradék	98.25
Osztrák járadék ezüst	97.80
Osztrák járadék arany	117.60
Koronajárjádék	87.25
1860-iki államsorsjegyek	141.—
Osztrák magyar bankrészvény	1675.—
Magyar hitelbank részvény	698.—
Osztrák hitelbank részvény	698.50
Osztrák-magyar államvasút	695.50
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.07
Német birodalmi márka	117.50
London	240.35
Páris	95.55

CSARNOK.

A west-pointi kadét.

Irtá: Szobenyel József.

(Folytatás.)

A west-pointi military akadémia negyed-éves növendékei, mikor 1898 júniusában letették a vizgát, sürgősen, sietve végeztek velük, mert nagy szükség volt tisztokra. Az iskolából egyenesen az aktív szolgálatba, a háboruba indultak. Az álmok álma volt ez. A hatszáz síheder-hadnagyok közül valamennyi hajóra szállt, azokra a csapatokat partra szállító hadihajókra, melyeknek oly nehezen sikerült különösen Cuba sziget partjaira lerakniok az embereket. Sokat Portoricora, sokat a Puillipini szigetekre, de még többet Cuba szigetére küldtek közülök, mert ott volt a háboru tulajdonképeni szíve. A spanyolok ott legerősebben, a felkelők meg leggyöngébben álltak.

Simons hadnagyot is felrakták a Chesapeake hajóra a brooklyni navy yardban és valahol, a sziget egy elhagyott részén szállt partra Simons ötszázad magával. Nagyon tehetséges, jó fejű ember volt Simons hadnagy, de gyenge, sovány karjai voltak, az arca is hosszukás és sápadt volt, hogy alig gondolná az ember, hogy háboruba való. A kapitányuk Reeves nevű marcona erős ember volt, alig harminc éves, szintén a west-pointi iskola növendéke valamikor. A indiánokkal folytatott apró csetepáték hőse lett Reeves és el is nevezték.

„Redskin Reeves”-nek (vörös bőrű Reeves) miatta. Jólelkű, szófukar ember volt, nagy hazafi és tul vakmerő. Jól értett az ambuscadehoz maga is, eltanulta az indiánusoktól. Mikor a csolnakok a partra szállították az ötszáz embert és visszaindultak, Reeves tisztában volt a tervével. Parancsa úgy szólt, hogy csatlakozzék Gomez embereihez Puertó Maroban. Rendbeszedte őket és négyes; sorban megindultak nyugodtnak, a hajnali pirban. Bámulva látták a katonák, hogy a rettentő földterületen alig van pár holdnyi terület bevetve, minden parlagon hever, mintha tegnap fedezte volna fel Columbus ezt a paradicsomot, melynél költőibb, bájosabb hely ezen a kerek földön nem él, a természet ide hordta legragyogóbb gyémántját, pazarul bánt a kincseivel, mert minden, minden oly ékes, oly gyönyörű, hogy bátran azt hiheti az ember, ez volt a paradicsom kert valamikor.

Simons hadnagy ott marsolt a kapitány mögött, aki szintén gyalog ment. Husz ökör vitte utánuk az élelmet ebben az idegen országban, ahol vagy éhen pusztulnak, vagy a spanyolok lövik le őket. Háttha az ellenség elveszi tőlük az élelmet, az öszvérekkel együtt? Akkor ehetnének vad bogycákat, meg gyökereket, ez van erre bőven. Erre azonban egyik sem gondolt. Ellenséget szerettek volna látni, keresték is a szemükkel, lesték az őrszemek visszatérését, de azok eem mutatkoztak még este, későn, a tizenöt órai mars után. Az egyik jött valamit jelenteni. Kiváncsi volt mindenki szörnyen. Nem volt ellenség, dehogyan! Azok a havannai partokon áldogáltak az ágyukkal, hogy a fehér, hadihajókra tüzeljenek, ha közel mennének jönni. Az őrszem annyit mondott csak, hogy valami drótkerítés féle van az utban, igen hosszán, — és nagy ut volna azt kikerülni.

A Trocha volt.

A fölkelők egyik hadicsele ez. Az egész szigetet szelvényben áthuzták több helyütt dróttal, aztán a spanyol lovasokat arra csalták éj idején, hogy a szöges drót amint a lovak rohannak kárt tegyen az ellenségben. Nem hinném, hogy ez a modern hadi törvényekkel egyezik, de úgy látszik a fölkelők fűtültek minden nemzetközi egyezsége. Sok mindent megtesz az ember, ha a hazája szabadságáról van szó.

Reeves kapitány pihenést fuvatott és pár órai nyugalom után, elmetszette a drótokat és megindult az ötszáz kék ruhás katona az utján tova. Az esős évszak közel lévén, nagy volt a melegség, de nem kitarthatatlan. Jókedvvel mentek az emberek, csak ellenséget szerettek volna látni. Aztán este szerencsésen megérkeztek a puerto-marói erdők mellé. Itt kellett Gomeznek lennie.

Messziről őrütek tűntek fel és a ragyogó égboltot szinte ragyogóbbá tették. Egy angol mértföldnyire lehettek a felkelők táborától, mikor egyszerre puska lövések hallatszottak. Az hitték, hogy üdvözlések a barátságos táborból, de az előőrök lélekseakadva rohantak vissza és jelentettek valamit a kapitánynak. Nagy izgatottság keletkezett az amerikaiak között. A lövések mind sürűbbek lettek, majd egy végtelennek látszó dörgésbe ment át; itt-ott az ágyuk tompa dörgése is belevegyült a puszkák zajába. Már hallatszottak az emberi hangok is, amint spanyol-nyelveen kommandiroztak a tiszték.

Reeves kapitány meg volt akadva. Vajjon melyik oldalról támadjon, illetve nyújtson segítséget. A fölkelők is spanyol szóra hallgatnak, az ellenség is spanyol, az éj sötétjében meg nem lehetett kivenni, melyik felől melyik fél harcol. Rendbe szedte az embereit egy pillanat alatt és sortűzet vezényelt a levegőbe. Rögtön jött rá válasz:

— Vive l'Amérique! vive l'Amérique! kiáltották a fölkelők, akik tudták hogy ez időtájt kell megérkezniök a segítő csapatoknak. Aztán egy pillanatnyi szünet következett.

Simons hadnagy a százada élén két néhez revolvert szorongatott a kezében és a szíve versenyt dobogott a katonák ügető lépéseinek zajával.

— Right lejt! hangzott a kapitány vezényszava és jobbra indultak az emberek, amerről a kiállítások hangzottak. A lövöldözések tovább folytak és Reeves kapitány csodálkozott, hogy nem jön senki elébük a Gomez táborából.

(Vége következik.)

IDEGENEK ARADON.

— Április 22. —

Fehér Kereszt szálloda. Rekusza Malvin lelkes neje. Szt.-Anna. — Cseleda György ügyvéd Temesvár. — Kablár József utazó Budapest. — Alföldi Dezső utazó Budapest. — Váry Károly utazó Bécs. — Frölich Károly utazó Bécs. — Fischer Mátyás utazó Bécs. — Dr. Bacso Albert ügyvéd Budapest. — Egelhof Jenő utazó Bécs. — Kullman Károly utazó Bécs. — Löwinger Gyula utazó Bécs. — Kaufman Károly utazó Bécs. — Magyar Leó utazó Bécs. — Berr Mór utazó Budapest. — Klein Adolf utazó Budapest. — Kumacs Mór utazó Brunn. Valy Ferenc magánzó Nagyvárad. — Pröger Bertalan utazó Budapest. — Kern Herman utazó Budapest. — Ländler Herman magánzó Nagyvárad. — Sártory Rezső tábornok Debrecen.

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1900. évi október hó 1-től.)

ARADROL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.06
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 3.56	Személyvonat d. u. 3.56
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 8.48
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborszl. ról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborszl. délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.30	Gyorsvonat délután 4.06
Radn. este 6.35	Személyvonat este 8.57
Gyorsvonat este —	Gyorsvonat délelőtt 8.38
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.20	Vegyesvonat d. e. 10.48
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.55
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 6.45	Személyvonat reggel 8.58
Személyvonat d. u. 4.25	Vegyesvonat este 6.50
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Borosbesről szv. r. 8.06
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Borosbesbesig szv. du. 5.20	Személyvonat este 7.—

Városi színház.

Bérlet 195. sz.

Páratlan.

Kedden, 1901. évi április hó 23-án

A lowoodi árva.

Dráma 2 szakaszban, 4 felvonásban. Irtá: Birch-Pfeiffer Charlotta. Fordította: Szigligeti Ede.

SZEMÉLYEK:

Reed asszony Bácsné.	Rochester . . . Palágyi L.
John, fia . . . Komlósy I.	Heenworth . . . Szőke S.
Whytfield . . . László Gy.	Clarenc . . . Angyal Ilka.
Dr. Blackhorst Mezei Péter.	Harleigh Judit Tolnainé.
Eyre Jahn . . . Hegyessi M.	Poole Gratia Kalocsa R.

Kezdete 7 és fél órakor.

NYILTTÉR.*

A Trieszti általános biztosító társaság

(Assicurazioni Generali) és az

Első o. ált. baleset ellen biztosító társaság

FŐÜGYNÖKSÉGE.

Főügynökségünk részére keresünk egy tehetséges, megbízható, solid és szorgalmas

üzletszerzőt

fizetés és jutalék mellett. Kölcsönös meg-egyezés esetén biztos állás, később a társaság nyugdíj pénztárába való fölvétellel.

Írásbeli ajánlatok az eddigi alkalmazás és igény megjelölésével hozzánk intézendők.

295

Lustig Adolf és Jenner József.

Rendeléseket elfogad az előnyösen ismert Lázár Gyula fűszerkereskedő cég.

Városi és megyei telefon 248.

Szakszerű baromfi-hizlalda
Aradon, Demeter-utca 109/a sz.

Van szerencsém Arad város és vidéke n. é. közönségének szives tudomására hozni, hogy szakszerűen berendezett, tejkeverékkel hizlalt

baromfi hizlaldát

baromfi tenyészdével összekötve létesítettem.

A baromfiakat élve, vagy ölve, tisztítva, suly szerint a napnak bármely órájában a fogyasztó közönség kényelmére díjtalanul házhoz szállítom.

Tekintettel azon körülményre, hogy nagyrészen saját tenyészdében termelt baromfiakat hozom forgalomba, úgy az állatok egészségeért szavatosságot vállalok. Ezt annál inkább tehetem, mert telepem az erre hivatott törvényes orvosi ellenőrzés alatt áll.

Célom, hogy mérsékelt árain és pontos kiszolgálás által a fogyasztó közönséget minden tekintetben kielégítsem.

Amidőn még kérem a nagyérdemű vevő közönség szives jóindulatu pártfogását, vagyok kiváló tisztelettel

Müller József.

Lakás: Kápolna-utca 28. szám.

Rendeléseket elfogad az előnyösen ismert Lázár Gyula fűszerkereskedő cég.

Naponta friss fajtojás.

MEGYEI ÉS VÁROSI TELEFON 248. SZÁM.

453—901. th. sz.

Hirdetmény.

Aradvármegye tek. alisvánja az 1901. évi április hó 16-án kelt 10583. sz. intézvényével a dézna-monyászhai községi közlekedési közut 11—12. km. szakaszán a monyászhai patakhid újból építését, a 13—14. km. szakaszon utrendezési munkát, a 14—15. km. szakaszon levő Ravna patakhid újból építését, a hidfeljárókhöz szükségelt földmunka kivételével 7562 korona 08 fillér összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlitett munkák kivételének biztosítása céljából az 1901. évi május hó 2-ik napjának délelőtti 11 órájára az aradi m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik. A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött nap délelőtti 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni. Az ajánlathoz az általános feltételekben előirt, az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bantpénz csatolandó. A szóban forgó munkálatokra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők. Kelt Aradon, 1901. április 19-én.

M. kir. államépítészeti hivatal.

181—1901. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cikk 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbíróság 1901. V. 161/2. sz. végzése által Fenyves Ármint és Péter budapesti jelentkező cég és több végrehajtató javára Kohn Jakab és neje aradi lakosok ellen 130 kor 62 fill. tőke és járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróilag le és felülfoglalt és 821 kor. 60 fillérre becsült butorok, festékek és egyebekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a helyszíne, vagyis Aradon Szabadság-tér 12. számú házban leendő eszközzésére 1901. április hó 24-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-czikk 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1901. évi április hó 11-ik napján.

Györffy Arnold,
bírószági végrehajtó.
(Lakik: Vörösmarty u. 3.)

462

11—1901. m. g. szám.

Hirdetmény.

Közhírré tesszük, hogy a városi legelőkre bocsátandó szarvasmarhák és lovak után eső legeltetési és pásztor díjak a folyó évi április hó 22, 23, 24, 25, 26, 27, 29, 30 és május 2, 3, 4. napjain a városi pénztárba befizetendők.

A díjak lefizetésekor a pénztári hivatal kiszolgáltatja a legeltetési jegyeket, amelyekkel a szarvasmarhák és lovak a legelőre bocsátására kitűzött napokon a legelőkre bocsáthatók.

A legelőre bocsátás idejét folyó évi május hó 6. és 7-ik napjaira tűzzük ki.

Arad, 1901. évi április hó 20-án.

A városi tanács.

KIVÁLÓ ERŐSÍTŐSZER

SOMATOSE

humból készült és annak tápanyagait tartalmazó istelen, könnyen oldódó Albumen készítmény a legkiválóbb **erősítő szer**

gyenge és a táplálkozásban elmaradottaknak, ideg-, mell- és gyomorbetegeknek, beteggyerekeknek, angol házban nevelődő gyermekeknek, nőknek, asszonyoknak

vas-Somatose

székében a **vaskórosoknak** hasznosnak az orvosok által.

Vas-Somatose nem egyéb 2% vasvas-somatose vasat, a melyen alakban a vas az emberi testben van jelen, tartalmaz Somatose. Somatose rendkívül gyorsan az étvágyat.

Baktérium van az összes gyógyszerben és gyógyszerkészítményekben.

407

Margit-Crème.

A női szépség emelésére, főkifejtésére a fenntartására a legkiválóbb, teljesen ártalmatlan, vegytiszta és zsírtmentes készítmény a .....

Rövid idő alatt szünteti szeples, májfoltot, pattanást, bőrtkát (mitesszer) és minden más bőrbajt. Kiszimítja a ráncokat és himlőhelyeket, még koros egyéneknek is üdöbájos arczszínt kölcsönöz.

Hamisításoktól óvakodjunk. Vannak értéktelen utánzatok és hamisítások, melyek a lehetőségig hasonló alakban, kiállításban és árban kerülnek forgalomba, sőt a használati utasítás és hirdetési szöveg is az enyémnek másolata. Az ilyen utánzatoktól tessék óvakodni és csak oly készítményeket elfogadni, melyek ezimeres védjeggyel vannak lezárva. — Készítményeim a ameltóságú m. kir. kereskedelmi miniszterium által 4960. sz., valamint az osztrák kereskedelmi miniszterium által 41.104. sz. védjeggyel láttattak el. Legkiválóbb orvos tekintélyek által ajánlatnak. Felölöséget csak az én általam forgalomba hozott készítményekért vállalok.

A Margit Crème, miként az országos m. kir. chemiai intézet és központi vegykísérleti állomás vizsgálatai bizonyítják, higgyant, ólmot nem tartalmaz, tehát egy teljesen ártalmatlan vegykészítmény. — Ára 50 kr., nagy 1 frt, szappan 35 kr., puder 60 kr., arcvíz 50 kr., fogszappan 50 krajczár.

Öres tégelyek vissza nem vétetnek, sem meg nem töltetnek.

Gutori Földes Kelemen

gyógyszertára és vegyészeti laboratoriuma Aradon.

Hamisításoktól óvakodjunk, csak törvényes védjeggyel ellátott dobozok valódiak

Kapható minden gyógyszerházban és illatazerkereskedésben.

Alapított 1845.

Szabott árak!

Férfi-, fiu- és
gyermekruha telepe
tisztelettel ajánlja elősmert
legjobb minőségű áruit.
Nagy választék
bel- és külföldi
gyapju-szövetekből.

NEUMANN.

Szabott árak!

Mérték szerinti megrendelések BUDAPESTEN saját műhelyeimben kifogástalan kivitelben készíttetnek. 134

Telefon 457.

Alapított 1845.

Telefon 457.

Eladó gyökeres szőlővessző!

Riparia Portalis és Rupestris Monticola
I. osztályu gyökeres vessző kapható
mérsékelt áron az

Országos szőlőoltványtelep részvénytársaságnál

Bővebb felvilágosítással szolgál az

igazgatóság.
Arad, (csanádi palota.)

289

Üzlet-áthelyezés!

Márkus Lajos

férfi-dívat, cipő és kalap-raktára

folyó évi május hó 1-én

Aradon, az Andrássy-tér 15. sz. a. Hermann-féle házba

átköltözködik

280

és ott az Aradi Louvre czim alatt folytatva lesz.

A most még Andrássy-tér 17. sz. a. lévő nagy áruaktár a n. é. közönségnek alkalmat nyújt igen jutányos bevásárlásra, mire a vevő közönség figyelmét tisztelettel felhívjuk.

Magy. kir. államy. üzletvezetőség Arad.

10580. szám.

Hirdetmény.

Ezennel közhíré teszszük, hogy folyó évi május hó 1-től kezdve:

a Temesvár—lippa—radnai helyi érdekű vasuton fekvő: Simon-tanya-Fibis megálló rakodóhely Fibis nevet fog viselni.
Arad, 1901. évi április hóban.

Üzletvezetőség.

(Utányomás nem díjaztatik.)

Répamag,
Lóheremag sub.
Csemeték,
Pekingi kacsák,
Magyar

bikák

293

kaphatók:

gróf Teleki Arvéd ur
drassói uradalmában
u. p. Koncza.
Páris: Grand Prix.

Veszek Zálogcédulákat!!

Ékszerárgyak

Arany-, Ezüstneműek. Gyémánt és Brillántok a legjutányosabb árbán

kaphatók:

275

DEUTSCH IZIDOR

óras és ékszerésznél

ARAD, Templom-utca, Minorita-palota.

Ugyanott

vört arany, ezüst, drágakövek, bármennemű ékszerárgyak, a legmagasabb árbán megtehetnek vagy új tárgyakra átcsereztetnek.

Veszek Zálogcédulákat!!

Jó karban lévő
használt

hordók

gazdák részére

olcsó áron kaphatók

Bing Edénél,

Aradon.

409

Arad és vidéke legnagyobb kizárólagos
női felöltők

árúháza.

Dus választék

női-ruhák (Hemspans) divatos szabás

30 koronától feljebb.

Selyem-blousok és Joupponok

legujabb kivitelben.

131

Jutányos árak! Alapított 1875. Telefon 238

STERNA.

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.